

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Mattias Espert
Ombud: Stefan Fahlstedt
stefan.fahlstedt@agellus.se

Tillstånd enligt miljöbalken till djurhållande verksamhet, Trelleborgs kommun

---

Verksamhetskod/er enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i
IED-kod: 6.6b/6.6c

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken **Mattias Espert**, nedan kallat sökanden, tillstånd till djurhållning på fastigheten Tullstorp 17:2 i Trelleborgs kommun.

Tillståndet gäller för djurhållning med högst 11 200 platser för slaktgrisar, alternativt för djurhållning med högst 1 600 platser för suggor och 800 platser för rekryteringsgrisar. Anläggningen ska uppföras i huvudsaklig enlighet med situationsplanen i bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Villkor

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

Omhändertagande av dagvatten

2. Dagvatten från tak och vatten från hårdgjorda ytor inom verksamhetsområdet ska tas omhand och fördröjas innan det släpps ut till dräneringssystemet. Denna dagvattenhantering ska utformas så att den vid hög avrinning fylls upp och avger ett jämnt flöde.

Hantering av stallgödsel

3. Hantering av stallgödsel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende eller miljön. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand så snart som möjligt.
4. Reservkapacitet för lagring av stallgödsel motsvarande minst två månaders gödselproduktion ska finnas inom verksamheten eller säkerställas genom skriftliga avtal.
5. Lagring av flytgödsel ska ske i behållare med tak som minimerar avgång av ammoniak och växthusgaser samt förebygger och begränsar luktstörningar.
6. För stallgödsel som inte lämnas till biogasproduktion ska innehållet av växtnäring (kväve, fosfor, kalium) och torrsbstanshalt bestämmas genom analys eller balansberäkning. Analys eller balansberäkning av gödseln ska ske minst en gång per år. Resultatet ska redovisas för och överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln.
7. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av stallgödsel. De skriftliga avtalen ska omfatta hela den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till.
8. Den uppkomna flytgödseln ska pumpas från anläggningen till mottagaren av gödsel. Vid haveri på gödselpumpenläggningen får gödsel tillfälligt transporteras på annat sätt efter tillsynsmyndighetens godkännande.
9. Innan förändringar sker av hanteringen av stallgödsel inklusive tvättvatten ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Kemiska produkter och avfall

10. Kemiska produkter och farligt och icke-farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar mark, yt- och grundvatten. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät yta som är invallad eller försedd med annat motsvarande sekundärt skydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare. Behållare ska skyddas mot påkörning och invallningar ska vara skyddade mot nederbörd. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt för att spridning av förorening vid eventuellt läckage snabbt ska kunna förhindras.

Buller

11. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (L_{eq}) utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) dagtid helgfri måndag-fredag kl. 06.00 – 18.00

45 dB(A) dagtid lör-, sön- och helgdag kl. 06.00 – 18.00

45 dB(A) kväll kl. 18.00 – 22.00

40 dB(A) natt kl. 22.00 – 06.00

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Ekvivalentvärden ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

Kontroll ska också ske om tillsynsmyndigheten begär det.

Kontrollprogram

12. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som även omfattar recipientkontroll och kontroll av grundvattnet. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogrammet ska vara upprättat och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast sex månader efter tillståndet har tagits i anspråk.

Avveckling

13. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende

- närmare utformning av dagvattenhantering,
- hantering av släckvatten vid brandbekämpning,
- åtgärder för att minimera olägenheter på grund av lukt,
- förändringar i hanteringen av stallgödsel inklusive tvättvatten,
- kontroll av verkningar från verksamheten med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod,
- avveckling av hela eller delar av verksamheten.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast fem år efter tillståndet har fått laga kraft annars förfaller tillståndet.

Sökanden ska meddela Länsstyrelsen Skåne och tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk och verksamheten sätts igång.

Verkställighet

Detta beslut får tas i anspråk när det har fått laga kraft.

Delgivning och överklagande

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar, se bilaga 2.

Innehållsförteckning

Beslut	1
Villkor	2
Delegationer	4
Igångsättningstid	4
Verkställighet	4
Delgivning och överklagande	4
Bakgrund och ärendets handläggning	6
Bakgrund	6
Samråd	6
Ärendets handläggning	6
Sökandens ansökan om tillstånd	7
Yrkanden, åtaganden och förslag till villkor	7
Beskrivning av verksamheten	9
Beskrivning av miljökonsekvenser	9
Industriutsläppsverksamhet	20
Yttranden	20
Länsstyrelsen Skåne	20
Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommun	22
Trafikverket	22
Sydvästra Skånes Vattenråd	22
Enskilda	23
Sökandens bemötande av yttrandena	34
Miljöprövningsdelegationens bedömning	37
Miljökonsekvensbeskrivning	37
Statusrapport	37
Tillåtlighet	38
Motivering av villkor	44
Delegationer	49
Igångsättningstid	49
Sammanfattning	49

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Bakgrund och ärendets handläggning

Bakgrund

Ansökan avser tillstånd till en ny anläggning för uppfödning av slaktgrisar alternativt smågrisproduktion i Trelleborgs kommun. Ansökan föranleds av att sökanden driver en smågrisuppfödning på annan plats i kommunen och avser att skapa en integrerad verksamhet där smågrisarna från smågrisuppfödningen transporteras till den planerade anläggning för uppfödning till slakt. Alternativt utformas den planerade anläggningen för sugor för att leverera smågrisar till en annan planerad anläggning med slaktgrisar i området, om den anläggningen blir aktuell. De två planerade anläggningarna skulle då drivas som en integrerad produktion av grisar i området.

Samråd

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken har genomförts med Länsstyrelsen, Trelleborgs kommun och med de närboende som kan antas vara särskilt berörda av verksamheten. Samråd med allmänheten har genomförts genom annons i ortspressen, Trelleborgs Allehanda. Samråd har även skett med Sydvästra Skånes vattenråd, Naturskyddsföreningen, Tullstorpsåns ekonomiska förening, Havs- och vattenmyndigheten, Trafikverket och Jordbruksverket.

Verksamheten anges i 6 § förordningen om miljöbedömningar och ska därför antas medföra betydande miljöpåverkan.

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 35 § miljöbalken har tagits fram av sökanden.

Ärendets handläggning

Sökandens ansökan och miljökonsekvensbeskrivning har kungjorts enligt 6 kap. 40-41 §§ miljöbalken.

Synpunkter har kommit in från allmänheten.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande. Sökanden har beretts tillfälle att bemöta de yttranden som kommit in.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Sökandens ansökan om tillstånd

Yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Sökanden har så som ansökan slutligen utformats yrkat att:

- Tillstånd ska beviljas för att på fastigheten Tullstorp 17:2 uppföra en ny slaktgrisanläggning som omfattar maximalt 11 200 platser för slaktgrisar alternativt smågrisproduktion med 1 600 platser för suggor och 800 platser för rekryteringsgrisar.
- Anläggningen placeras med en huvudsaklig utformning enligt presenterad situationsplan.
- De föreslagna villkoren ska fastställas.
- Miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas.
- Byggandet av de nya stallarna ska ha färdigställts senast tio år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft, eller, i andra hand att byggandet av de nya stalldelarna ska ha färdigställts senast sju år efter det att tillståndet har fått laga kraft.

Sökanden har särskilt åtagit sig att:

- Lagra gödsel inom anläggningen i flytgödselbehållare med tak, vilket är den metod som bäst anses begränsa avgång av ammoniak.
- Enbart lagra en mindre mängd flytgödsel på platsen för anläggningen, vilket ytterligare begränsar utsläpp av ammoniak från lagring av gödsel på anläggningen.
- Optimera foderstaten till djuren så att proteinhalten optimeras i förhållande till djurens produktionscykel. Verksamheten kommer att drivas med fasutfodring som innebär en hög kväveeffektivitet så att driften optimeras och att utsläpp av ammoniak och användning av resurser begränsas.
- Förse stallbyggnaderna med värmepumpar som hämtar värme genom kollektorslangar i gödselkulvertarna och kyler gödsel.
- Tillämpa en frekvent utgödsling med hjälp av vakuumutgödsling.
- Pumpa gödsel från anläggningen till mottagare av gödsel.

Sökanden har föreslagit följande villkor.

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
2. Ljud från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid andra bostäder än sökandens än 50 dBA, dagtid (kl. 06.00-18.00) mån-fre, 40 dBA nattetid (kl. 22.00-06.00) samtliga dygn samt 45 dBA övrig tid. Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA. De angivna

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

- begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska kontrolleras då verksamhet pågår under de tider som framgår av villkoret. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.
3. Stallgödsel ska, inom anläggningen, hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenhet av betydelse för människors hälsa inte uppkommer.
  4. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningarna eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas.
  5. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska finnas tillgängligt och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.
  6. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Eventuella kemiska produkter och farligt avfall ska tas omhand på sådant sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Verksamhetsutövaren ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att efterbehandling sker.

Avseende igångsättningstiden har sökanden framfört att anläggningens inriktning och utformning är beroende av tillståndprocesser för grisar på Jordberga Gård respektive Jordberga biogasanläggning. Det finns anledning att anta att tillståndprocessen för dessa anläggningar blir utdragen. Därutöver innebär nuvarande omgivningssituation med krig i Europa ett extraordinärt kostnadsläge både för byggnation av anläggningen och för drift av anläggningen. Sökanden avser, efter investeringsbeslut, bygga hela anläggningen vid samma tillfälle. Mot bakgrund av att investeringsbeslutet är beroende av att andra aktörer erhåller tillstånd för sina anläggningar och den allmänt restriktiva synen på att förlänga igångsättningstider samt nyttan med att kunna öka landets livsmedelsförsörjning finns motiv för att medge den yrkade igångsättningstiden.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Beskrivning av verksamheten

Planerad verksamhet

Den planerade verksamheten består av en ny anläggning för djurhållning med stallbyggnader samt utrustning inom anläggningen som är nödvändig för att bedriva djurhållningen, exempelvis foderhantering och gödsellagring. Verksamhetsutövaren bedriver ingen växtodling.

Alternativet med slaktgrisuppfödning

Sökanden driver smågrisuppfödning på annan plats i kommunen och avser att skapa en integrerad verksamhet där grisarna från smågrisuppfödningen transporteras till den nu planerade anläggningen. Den planerade anläggningen kommer att ha plats för 11 200 slaktgrisar och producera ca 3,7 slaktgrisomgångar per år. Insättningen i slaktgrisstallet sker vanligen var 14:e dag och varje avdelning kommer att fyllas vid samma tillfälle. Alla avdelningar i stallet kommer att tillämpa principen allt in – allt ut. Detta innebär att stallavdelningarna töms, tvättas och desinficeras mellan varje slaktgrisomgång som föds upp i avdelningarna.

Alternativet med smågrisuppfödning

I närområdet har Jordberga Holding AB ansökt om att uppföra en anläggning för slaktgrisar. I det fall investeringsbeslut fattas för att uppföra denna anläggning avser sökanden att utforma anläggningen som smågrisproduktion med suggor och rekryteringsgrisar, som då kommer försörja Jordberga Holding AB:s anläggning med smågrisar. I det fall djurhållningen blir smågrisproduktion kommer denna drivas i stall med plats för 1 600 suggor och dess tillväxtgrisar samt 800 platser för rekryteringsgyltor. Den årliga produktionen är ca 51 000 smågrisar (ca 33 smågrisar per sugga, fördelat på 14,5 smågrisar per kull och 2,3 kullar per år). När tillväxtgrisen har växt till ca 30 kg flyttas den till slaktgrisstallet.

Beskrivning av miljökonsekvenser

Lokalisering och omgivningsförhållanden

Anläggningen är lokaliserad ca 4 km norr om samhället Beddingestrand i Trelleborgs kommun, se bilaga 1. Omgivningen består av landsbygd med åkermark, jordbruksverksamheter och spridd bostadsbebyggelse. Den planerade anläggningen ligger ca 1,5 km öster om Jordberga Gård och ca 2,5 km öster om Jordberga biogas-anläggning. Det finns 7 bostäder 400–700 meter från anläggningens ytterkant samt en gård som tillhör sökanden 140 meter från anläggningen.

Platsen för den planerade anläggningen omfattas inte av någon detaljplan. I översiktsplanen anges bland annat att jordbruksnäringen bidragit till slättlandskapets utmärkande karaktär. I och i anslutning till byarna ska jordbruksproduktionens

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

långsiktiga intressen visas stor hänsyn. Mellan byarna ska jordbruksproduktionens långsiktiga intressen prioriteras. Sökanden bedömer att den planerade anläggningen är förenlig med översiktsplanen.

Alternativ lokalisering

Under processens gång har flera lokaliseringalternativ utretts. Lokaliseringsstudien innehåller fem platser på landsbygden i Trelleborgs kommun. Utöver dessa platser har de 33 kommunerna i Skåne län kontaktats för att utreda alternativ på planlagd mark som är lämplig för djurhållning. Fastigheten Tullstorp 17:2 anses vara lämplig på grund av avståndet till smågrisproduktionen i Kvarnlyckan, närheten till Jordberga gods med areal för växtodling och Jordberga biogasanläggning med möjlighet till att använda gödseln för produktion av biogas, möjlighet att uppföra egen infartsväg samt tillräckliga avstånd till närboende.

Ca 3 ha jordbruksmark kommer att tas i anspråk för den planerade anläggningen. I kommunen finns underskott på gårdar med djurproduktion i förhållande till arealen åkermark med växtodling. Den dominerande källan för växtnäring till odlingen är därför mineralgödsel. Användning av organisk stallgödsel bidrar till ökad markbördighet, bättre vattenhållande förmåga och förbättrad struktur i lerjordar. Enligt Greppa Näringen kan tillförsel av stallgödsel ge en skördehöjande effekt på 2 %. Den planerade anläggningen innebär således en god hushållning med marken från en allmän synpunkt och bidrar samtidigt till att uppnå den nationella livsmedelsstrategin. En lokalisering på åkermark är vidare fördelaktig ur transportsynpunkt, med kortare transportsträckor för gödsel, halm och foder mellan anläggningen och åkermark med växtodling.

Den planerade utökningen utgör en naturlig utveckling av den befintliga jordbruksverksamheten i området då det bedrivs omfattande växtodling som ger foder till djuren och det råder underskott på gödsel till växtodling och råvara till biogasproduktion. Sökanden anser att den valda platsen är lämplig med hänsyn till att ändamålet med verksamheten kan uppnås med minsta olägenhet och intrång för människors hälsa och miljön.

Nollalternativ

Omgivningen består av stora åkerarealer. I Trelleborgs kommun finns ca 27 000 ha åkermark som används för växtodling. I kommunen råder underskott på organisk gödsel vilket leder till ett stort behov av att tillföra mineralgödsel till växtodlingen. Bristen på organiskt material har även lett till minskade mullhalter i åkermarken. En utveckling av jordbruket utan djurhållning på platsen är beroende av att organiskt material hämtas från andra platser. Växtodlare i omgivningen planerar att bygga satellitbrunnar i åkermark och hämta gödsel från andra platser, vilket leder till ett ökat behov av transporter jämfört med om gödseln kan produceras lokalt. En lokalisering av den planerade djurhållningen på platsen leder till vissa miljöeffekter.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Om anläggningen inte uppförs kommer dessa effekter i stället att ske på andra platser i landet om den nationella livsmedelsstrategin ska uppfyllas.

Riksintressen och skyddade områden

Den planerade verksamheten ligger ca 1,5 km från riksintresse för kulturmiljövård och riksintresse för högexploaterad kust. Sökanden bedömer att den planerade verksamheten inte kommer att medföra påtaglig skada på värdena i utpekade områdena. Den planerade anläggningen finns ca 2,5 km öster om Östra Klagstorps vattenskyddsområde. Den planerade verksamheten kommer inte att påverka vattenskyddsområdet. Det finns inte några andra områden som omfattas av skydd enligt miljöbalken i närheten av den planerade anläggningen. Det saknas registrerade fornlämningar i nära anslutning till den planerade anläggningen. Inga biotopskyddade objekt kommer beröras av verksamheten.

Utförning

Anläggningen kommer att utformas utifrån erfarenheter från Jordbruksverkets byggtävling om framtidens smartaste stallbyggnad, och använda det som anses vara bästa tillgängliga teknik, eller likvärdig, för att garantera optimal djurvälstånd och reducera påverkan på omgivningen och miljön.

Alternativ med slaktgrisar

Den planerade anläggningen består av två huskroppar med fodersilos och en flytgödselbrunn med tak intill den ena huskroppen. Grisarna finns preliminärt i boxar av tvärtrågstyp med ströad liggyta med golvvärme och gödselgång med spalt. I slaktgrisavdelningarna installeras vacuumgödsling. Avdelningen värms upp via värmepumpar som hämtar energin från kollektorslangar i gödselrännan. Ventilationen kommer att vara undertrycksventilation i form av combi-diffus ventilation. Stallet kan komma förses med högtryckskylning där vatten tillförs tilluften i stallet och en dimma av vattenpartiklar bildas. Med en korrekt högtryckskylning är det möjligt att sänka temperaturen i stallet utan att luftfuktigheten blir för hög. Högtryckskylning kan också användas för dammbindning samt blötläggning av stallet inför tvättning.

Foderköket kommer att vara integrerat med anläggningen. Foderanläggningen till slaktgrisarna består av ett restlöst blötfodersystem där överblivet foder leds till en resttank och används vid nästa utfodringstillfälle. Vattentankar säkerställer att fodret kan blandas tillräckligt snabbt. Det finns dessutom en buffertvattentank som säkerställer vattenförsörjningen till hela stallet.

Preliminärt kommer gödsellager på anläggningen dimensioneras för en buffertkapacitet om 14 dagars produktion av gödsel, ca 1 000 m³. Flytgödsellager kommer att vara täckta med tak och medger betryggande kapacitet för lagring av gödsel i händelse av att störningar sker hos mottagaren.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Alternativ med smågrisproduktion

Om platsen i stället utvecklas med smågrisproduktion kommer stallet behöva liknande yta som slaktgrisanläggningen. Det planerade stallet består av en byggnad uppdelad i sektioner utifrån stegen i suggans cykel, karantänsavdelning, betäckningsavdelning, dräktighetsavdelning, grisningsavdelningar och tillväxtavdelningar.

Betäckningsavdelningen kommer sannolikt att utformas med miljöspalt där utgödsling sker med skrapor och övriga avdelningar har vakuumutgödsling. I kulvertarna kommer det installeras kollektorslangor som kyler gödseln. Värmen som hämtas från gödseln kommer att användas för att värma upp stallarna via golvvärme. Preliminärt kommer flytgödseln att ledas till en gödselbrunn med volym 400–600 m³ vilket ger kapacitet för två till tre veckors produktion av gödsel. Om djupströbbädd väljs för betäckningsavdelningen kommer utgödsling ske med lastmaskin, en avdelning i veckan. Värmeslangor för golvvärme gjuts in i golvet i grisnings- och tillväxtavdelningarna. Ventilationen kommer att vara undertrycksventilation i form av lågenergiventilationssystem (LPV) och i grisnings- och tillväxtavdelningarna combi-diffus ventilation. Efter tvätt kommer stallarna torkas upp med mobila eldrivna värmefläktar.

I smågrisproduktionen utfodras djuren med torrt foder i samtliga avdelningar. Torrfoder väljs för att säkerställa god hygien och mer exakta fodergivor. Suggorna har bestämda fodergivor som är beräknade utifrån ålder och tid i grisningscykeln. Växande grisar har fri tillgång till foder via torrfoderautomater.

Alternativ utformning

Sökanden har undersökt möjligheten att transportera gödsel genom pumpning och att rena ventilationsluft. Båda teknikerna är tekniskt möjliga. Pumpning av gödsel leder till en varaktig reduktion av lastbilstransporter och därmed användning av fossila bränslen. Sökanden har genomfört en spridningsmodellering av ammoniak i omgivningen, vilken visar att depositionen av kväve i anläggningens omgivning är försumbar. Vid en sammanvägd bedömning kan det inte anses att komplettering med reningsutrustning för ventilationsluften är miljömässigt motiverad eller ekonomiskt skälig. Även om pumpning av gödsel är förknippad med en kostnad bedömer sökanden att pumpning leder till en sådan väsentlig miljönytta att de åtar sig att genomföra denna.

Gödselhantering

Vid slaktgrisproduktion kommer verksamheten att producera 26 412 m³ flytgödsel per år. Behovet av lagringskapacitet för 10 månaders lagring blir då 22 010 m³ och behovet av spridningsareal för den uppkomna gödseln blir 1 016 ha.

Vid smågrisproduktion kommer verksamheten att producera 12 817 m³ flytgödsel eller 11 044 m³ flytgödsel och 1 473 m³ djupströgödsel per år. Behovet av

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

lagringskapacitet för 10 månaders lagring blir då 9 245 m³ flytgödsel och 1 010 m³ djupströgödsel. Behovet av spridningsareal för den uppkomna gödseln blir i detta fall 591 ha.

All gödsel kommer att överlåtas till Gasums biogasanläggning eller Jordberga Gård där den kommer att användas för produktion av biogas och/eller i gårdens växtodling. På verksamhetens anläggning kommer det finnas en mindre flytgödselbrunn med tak där det finns kapacitet att lagra gödsel innan den pumpas vidare. Om djupströgödsel väljs som inhysningssystem för betäckningsavdelning kommer buffertkapacitet att säkerställas även för denna gödsel. På så sätt kan lagring säkerställas även om det skulle uppstå driftsstörningar i någon del av gödselkedjan.

Flytgödsel kommer pumpas till mottagningsbrunn på biogasanläggningen eller på Jordberga Gård direkt när utgödning sker. Sökanden kommer utforma egen lagringskapacitet så att 14 dagars produktion av flytgödsel säkerställs. Vid drift med slaktgrisar motsvarar detta ca 1 000 m³ och vid drift med smågrisproduktion och betäckning på djupströ blir motsvarande volym ca 425 m³. Jordberga Gård har möjlighet att pumpa vidare till de befintliga brunnar som finns i deras drift om behov av reservkapacitet skulle uppstå. Dessa brunnar rymmer idag 10 000 m³, vilket innebär mer än två månaders produktion av gödsel.

Om Gasum Jordbergas tillstånd får laga kraft kommer djupströgödsel att levereras till deras biogasanläggning direkt efter utgödning, vilket preliminärt sker varje vecka med ca 30 m³ per vecka. Detta är en volym som motsvarar en traktorvagn. Om störning sker i mottagningen kan gödseln tillfälligt lagras på traktorvagn i väntan på att mottagning är möjlig. I det fall Gasum Jordberga inte får möjlighet att använda gödsel i sin biogasanläggning kan gödsel lagras på platta med stödmurar på anläggningen och överlåtas till Jordberga Gård i samband med att gödsel sprids på omgivande åkermark. Om all lagring sker i sökandes verksamhet kommer plattan ha en yta om ca 300 m² och stödmurar som möjliggör ca 3,5 meter lagringshöjd. Plattan rymmer i så fall 1 050 m³ gödsel, vilket är den volym som behövs för tio månaders produktion av gödsel.

I Jordberga Gårds växtodling finns idag två flytgödselbrunnar med en lagringskapacitet om totalt 10 000 m³. Jordberga Gård planerar att bygga ytterligare flytgödselbehållare för att säkerställa tillgång till gödsel eller biogödsel till hela sin areal med växtodling. Jordberga Gård har genomfört en studie över lagringsbrunnar i deras drift som omfattar totalt 45 000 m³ gödsel eller biogödsel. Preliminärt kommer i första hand ytterligare tre flytgödselbrunnar med volym om 5 000 m³ vardera att uppföras. Lagringskapaciteten kommer därmed väl tilltagen för de olika driftsinriktningarna.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Sökanden ansvarar för gödselhantering inom anläggningen, i stall, pumpbrunn, buffertlager och pumpledning. Ansvaret för gödseln övergår till mottagaren när den tas emot av Gasum Jordberga alternativt Jordberga Gård. Sökanden kommer att ansvara för en andel av lagringsbehovet och har sökt dispens från lagringskravet om tio månaders produktion av gödsel.

Inga miljöeffekter förväntas vid nedläggning av pumpledningar och inga biotop-skyddade objekt berörs av nedläggningen. Pumpledningen är konstruerad av material som är avsedd för pumpning av gödsel, är tät och har en dimensionerad livslängd om 40 till 60 år. De skyddsåtgärder som kommer att vidtas är att förlägga ledningen enligt anvisningar så att livslängden säkerställs. Eventuellt läckage skulle kunna ske vid obehöriga grävarbeten längs ledningen. Sannolikheten är dock låg att sådana grävarbeten kommer ske då ledningsdragningen berör ett fåtal fastigheter. Vid ett tillbud vid grävning kan pumpningen stängas av och eventuellt läckage tas omhand.

Jorderga Gård separerar idag all biogödsel som tas emot från biogasanläggningen. Jordberga gård använder den våta fasen i växtodlingen, vilket innebär att en större del av grödans kvävebehov kan tillgodoses med lokalt producerad organisk gödsel. Merparten av den fasta fasen säljs till tillverkare av jordförbättringsmedel och ersätter behovet av importerad fosforgödsel. Jordberga Gård bedriver växtodling på 1 286 ha åkermark. Sökanden beräknar att den separerade gödseln från både den planerade anläggningen och ytterligare en planerad anläggning med grisar kommer räcka till en betydande del av Jordberga Gårds växtodling. Det kommer dock sannolikt även efter driftsättningen av de båda anläggningarna finnas behov av externt inköpt gödsel för att tillgodose grödornas behov.

Verksamhetens utsläpp till luft

Ammoniak

Kväveförluster i form av ammoniak sker i varierande omfattning från verksamheter med djurhållning. De huvudsakliga källorna till utsläpp är från stallbyggnader, gödsellager och vid spridning av gödsel i växtodling. Enligt beräkningar med schablonvärden i Jordbruksverkets program VERA blir förlusten från stall och lagring 19 401 kg NH₃/år vid slaktgrisproduktion och 14 533 kg NH₃/år när schablonvärdet reduceras med 30 % för kylning av gödseln. Vid smågrisproduktion blir förlusten från stall och lagring 12 231–14 977 kg NH₃/år och 8 733–11 219 kg NH₃/år med reducering för kylning, de lägre värdena om enbart gödselsystem med flytgödsel används. Endast en mindre del av gödseln kommer att lagras på anläggningen, utsläppet på platsen blir därmed lägre än de redovisade värdena.

Den viktigaste åtgärden för att minska ammoniakavgången är att minska den totala mängden kväve som stoppas in i djuret. Verksamheten kommer att optimera foder-

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

statens råproteinhalt och proteinets nedbrytbarhet, samt ta hjälp av foderrådgivare för att bestämma foderstat till djuren utifrån vilken fas i tillväxten de befinner sig. Fodereffektiviteten kommer att följas upp i enlighet med BAT-slutsatser över foderstyrning avseende utsöndrad mängd fosfor och kväve. Även inhysningssystemet har betydelse för hur mycket ammoniak som avgår från stallet. Såväl frekvent utgödning med skrapor, vacuumutgödning och kylning av gödseln i gödselkanalerna är åtgärder som enligt undersökningar reducerar ammoniakförlusten från stallet med 25–50 %.

Modelleringar från IVL Svenska miljöinstitutet visar att anläggningen kommer att bidra med ett depositionsbidrag av ammoniak på ca 4–6 kg N/ha/år på ett avstånd av 500 meter från anläggningen. På ett avstånd på 1 km från anläggningen blir depositionsbidraget cirka 0–2 kg N/ha/år. Bakgrundshalten, enligt IVL, är 11 kg N/ha och år för öppet fält. Mot bakgrund av att den förmodade ökningen utgör en liten del av bakgrundsbelastningen på öppet fält och att jordbruksmarken i området gödslas med upp till 170 kg N/ha och år bör tillskottet i form av kväve från anläggningens ammoniakutsläpp betraktas som försumbart.

Det är tekniskt möjligt att bygga stall för slaktgrisar med rening av ventilationsluften. FAC combi-cleaner är ett system från leverantören Skov som ventilerar bort luft genom golvvutsug och renar luften innan den släpps ut. Med detta system renas 10 % av luftvolymen från stallet. Den luft som behandlas innehåller merparten av ammoniakerna i stalluften. Systemet leder även till minskning av ammoniakhalten i stalluften, vilket leder till förbättrat inomhusklimat för grisarna och personal. Det danska innovation- och kunskapscentret SEGES har genomfört test på denna utrustning (Pernille Lund Kasper, 2021). Användning av systemet resulterar i en minskning av stallförlusten med 55 %.

Installationskostnaden för reningsutrustning är enligt offert ca 8 500 000 kr. Komplettering med luftrening innebär en ökning av byggkostnaden med ca 10 %. Utöver installationskostnaden kommer driftskostnad på ca 272 000 kr/år som utgörs av förbrukning av el, svavelsyra och vatten samt en kapitalkostnad på ca 740 000 kr/år. Den årliga kostnaden motsvarar ca 25 kr per gris. Beräkningar av kostnad för installation och drift av reningsanläggning resulterar i att det inte är ekonomiskt möjligt att förse anläggningen med reningsutrustning för ventilationsluften. Resultat per producerad gris är beräknat till 89 kr per gris, reduktion av resultatet innebär att nödvändigt utrymme uteblir för variation i pris för insatsvaror eller försäljningspris. Kostnad för rening av ventilationsluften är hög, även när man beaktar växtnäringens värde. Kalkylkostnaden är 165 kr per kg avskilt kväve. Värdet per kg växttillgängligt kväve vid inköp till växtodling är 10 kr. Sammantaget är krav på rening av ventilationsluften inte miljömässigt motiverat utifrån de modelleringar av ammoniakens påverkan på omgivningen eller rimligt på grund av kostnaden för inköp och drift av reningsanläggningen.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

De flytgödsellager som finns på platsen kommer vara täckta med fasta tak. Förvaringen sker därmed utifrån det som anges utgöra bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatserna.

Lukt

Verksamheter med djurhållning kan påverka omgivningen på grund av lukt. Flytgödseln kyls ned i stallet, vilket reducerar avgång av ammoniak och även lukt i omgivningen. Behållare för flytgödsel kommer vara försedda med tak vilket bidrar till att minimera spridning av lukt från lagring av gödsel. Sökanden bedömer att den ansökta driften inte på ett betydande sätt kommer att öka risken för olägenhet på grund av störande lukt i omgivningen. Den lukt som verksamheten bidrar till kommer inte att avvika från vad som anses vara normalt förekommande i en lantlig omgivning som det här är frågan om.

Verksamhetens utsläpp till vatten

Det dagvatten som lämnar anläggningen består i huvudsak av regnvatten från tak och dräneringsvatten kring byggnader. Dagvatten från grusade ytor infiltreras i marken. Volymen vatten som kommer att avledas från anläggningen kommer att vara snarlik i jämförelse med dagens bortledning av vatten från täckdikning i åkermarken. Även om volymen blir oförändrad kan vatten från anläggningens tak avrinna snabbare än från dagens åkerdränering.

Dagvattnet kommer att ledas till ett nytt utjämningsmagasin vilket kan utföras som ett torrt magasin intill anläggningsområdet. Vid dimensionerna 10 x 60 meter och en meters djup nås tillräcklig kapacitet för att jämna ut ett tioårsregn. Denna dimensionering förutsätter dock att allt regnvatten tas omhand av magasinet utan hänsyn till infiltration och avdunstning. Dimensionering kommer ske i detalj när den slutliga utformningen bestäms. Den angivna ytan redovisas som den maximala ytan som behöver tas i anspråk för dagvattenhanteringen. Detta magasin förses med en brunn i utloppet med möjlighet att stänga av vattenflödet om olycka skulle inträffa som innebär risk för förorening av vatten.

Dagvattnet avleds via dikningsföretaget Gudmundtorp från 1960 för att senare ansluta till Tullstorpsån. Vattenförekomsten Tullstorpsån (SE614633-134828) har måttlig ekologisk status och uppnår ej god status. Miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten är god ekologisk status till 2033 samt god kemisk status med undantag för bromerad difenyleter och kvicksilver. Den planerade verksamheten med djurhållning i stall kommer inte att påverka vattenförekomstens status.

Verksamheten finns även över grundvattenmagasin i sedimentär bergförekomst, SV Skånes kalkstenar (SE615989-133409). Grundvattenförekomsten har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Miljökvalitetsnorm för vattenförekomsten är att god kemisk och kvantitativ status ska bibehållas.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Vatten som betraktas som nedsmutsat utgörs av tvättvatten från tvätt av stallavdelningar. Detta tvättvatten leds till flytgödselsystemet och hanteras på samma sätt som flytgödseln. Om djupströgödsel väljs i betäckningsavdelningen kommer gödselplatta att anslutas till flytgödselsystemet för uppsamling av regnvatten. Sanitärt vatten från personalutrymme kommer ledas till en avloppsanordning utifrån prövning i särskild ordning av kommunens nämnd för miljöfrågor.

Vattenanvändning

Vatten används vid utfodring till slaktgrisarna, till dricksvatten vid smågrisproduktion samt för tvättning av stallet. Vid slaktgrisuppfödning blandas vatten med restprodukter från livsmedelsindustrin som drank eller vassle. Verksamheten beräknas förbruka ca 22 100 m³/år vid slakgrisproduktion respektive 18 100 m³/år vid smågrisproduktion. Det genomsnittliga uttaget per dygn beräknas bli 50–60 m³.

Vatten kommer att tas ur en till två nya borrade brunnar. Utifrån uppgifter från SGU har platsen utmärkt goda uttagsmöjligheter i sedimentberg med en mediankapacitet om 20 000–60 000 l/h (ca 500–1 500 m³/d). Avståndet till närmaste borrade brunn i grundvattnets strömningsriktning är enligt SGU:s brunnsregister, ca 1 400 meter. En brunn finns nordväst om platsen, på ett avstånd om ca 600 meter. Utifrån provpumpning av befintliga brunnar i området har de en kapacitet mellan ca 3 och 30 m³ per timme. Med ledning av kapaciteten i berggrunden och de befintliga brunnarna är tillgången till vatten tillräcklig för att tillgodose behovet av vatten för den planerade anläggningen. Vidare bedöms förutsättningarna för grundvattenbildning vara goda och överstiger det beräknade vattenuttaget i området inklusive behovet av vatten till anläggningen.

Vattenuttaget utgör uttag för jordbrukets husbehov och omfattas inte av tillståndsplikt enligt undantaget i 11 kap. 11 § miljöbalken. Sökanden bedömer därutöver, utifrån den goda tillgången på grundvatten i området och det väl tilltagna avståndet till andra vattentäkter i omgivningen, att det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenuttagets inverkan på vattenförhållandena i omgivningen. Sökanden avser inte söka tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken parallellt med denna ansökan.

Energianvändning

Verksamheten förbrukar energi i form av el för värmepumpar, utfodring, ventilation och belysning samt diesel till reservkraftverk och för vissa transporter inom anläggningen med lastmaskin. I framtiden kan eldriven lastmaskin användas, förutsatt att lämpliga sådana finns tillgängliga. Den förväntade elförbrukningen är 620 000 kWh/år vid slaktgrisproduktion respektive 992 000 kWh/år vid smågrisproduktion. Den förvänta dieselförbrukningen är 2 500 l/år.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Uppvärmning sker med värmeväxlare som hämtar energi ur djurens varma gödsel, vilket är ett system som ger hög energieffektivitet. I ventilationssystem och värmeanläggning är fokus att uppnå ett bra klimat för både djur och personal under alla årstider. Detta uppnås genom att välja ventilationssystem som, vid minsta möjliga energiförbrukning, kan ge ett bra luftflöde och luftbyte utan att det ger drag på djuren. Belysning kommer att ske med led-ljuskällor.

Kemikalier och avfall

I verksamheten används ett fåtal kemiska produkter, exempel är desinfektionsmedel, märkspray till grisarna och medel för bekämpning av råttor. Produkter väljs i samråd med rådgivare och leverantörer och alternativa metoder undersöks så att nödvändiga egenskaper erhålls och så att påverkan på människors hälsa och miljön blir så liten som möjligt. De produkter som används, liksom avfall, förvaras inomhus i låst utrymme eller utomhus i betningsstationer vid råttbekämpning. Drivmedel till reservverk och till lastmaskin förvaras preliminärt i dubbelmantlad cistern med volym 1 500–3 000 liter. Beredningsplan för olyckshändelser, läckage och spill kommer att upprättas för anläggningen när den tas i drift.

I verksamheten uppkommer få avfallsfraktioner. Det avfall som kan förväntas är tomdunkar från desinfektionsmedel, skärande och stickande avfall från medicinering och sprayflaskor för märkfärg som hämtas av avfallsbolag. Kadaver läggs i kylcontainer i anslutning till stallet där transportören hämtar en gång per vecka.

Transporter

Verksamheten är förknippad med transporter till och från anläggningen. Foderråvaror som spannmål och åkerböna från odling i omgivningen finns i spannmålsanläggningen på Jordberga Gård varifrån de kan levereras med korta transportavstånd. Ytterligare foderkomponenter som transporteras till anläggningen är framför allt drank och tillskottsfoder med mineraler och balansering av aminosyror. Övriga insatsvaror är strö till djuren bestående av halm som hämtas från åkermark i omgivningen. Vid slaktgrisproduktion transporteras smågrisar in till anläggningen. När produktionsomgången är färdig transporteras djuren bort. Eventuellt uppkommer även transporter av djupströgödsel vid smågrisproduktion.

Verksamheten kommer att ge upphov till ca 1 800 transportrörelser per år vid drift med slaktgrisar eller upp till ca 1 104 transportrörelser per år vid drift med smågrisproduktion. Detta innebär ca 7 transportrörelser i genomsnitt per vardag vid drift med slaktgrisar och ca 4,2 vid drift med smågrisproduktion. Transporter kommer i huvudsak att ske från anläggningen till landsvägen, väg 101, och vidare mot öst och väst. Transporter kommer även att ske på vägar mellan anläggningen och Jordberga spannmålsanläggning. Antalet tunga transporter per årsmedeldygn är ca 200 på

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

väg 101. De transportrörelser som tillkommer på grund av den sökta verksamheten är därmed låg i jämförelse med dagens transport på denna väg. Transporter sker dagtid och jämnt fördelat över året. Om gödselplatta byggs på anläggningen för lagring av all djupströgödsel som produceras kommer transporter av denna gödsel ske under höst och vår i samband med sådd i omgivande jordbruk med växtodling.

Buller

Källor för ljud på anläggningen är ventilation, djuren och transporter. En modern stallbyggnad med grisar genererar låga ljudnivåer till omgivningen. Som exempel genererar en anläggning med 4 000 slaktgrisar en ljudnivå på 30–32 dB(A) 70–140 meter från anläggningen, vilket med betryggande marginal understiger begränsningsvärdena för ljud. Även om ansökan avser en anläggning med fler platser kan man dra slutsatsen att de föreslagna begränsningsvärdena för ljud vid bostäder kommer att innehållas.

Ljud från verksamheten förväntas inte leda till olägenhet av betydelse för boende på sökandens gård. Sökanden har vidare rådighet över bostaden och kan välja om den ska bebos eller användas för annat ändamål. Sökanden anser med anledning av detta att det saknas skäl att föreskriva bullervillkor som omfattar den egna bostaden.

Smittskydd

Den sjukdom som kan transporteras via luft är SEP, grisens lunginflammation. Bakterien som orsakar sjukdomen, *Mycoplasma hyopneumoniae*, sprids från suggan till avkomman, som sedan sprider infektionen till andra grisar i tillväxt- och slaktsvinsavdelningar. Smittspridningen påverkas av till exempel ventilation och djurtäthet. I fuktig väderlek (höst och vinter) kan bakterien spridas med vinden. Viktiga allmänna åtgärder inkluderar god ventilation, god hygien, omgångsuppfödning, integrering mellan uppfödning av smågrisar och slaktgrisar. Sjukdomen kan förebyggas med vaccinering, vilket görs i stor utsträckning för att minimera risken för utbrott. Djurhållning kommer att drivas i modern anläggning med de angivna försiktighetsmått. Smågrisar vaccinerar normalt mot SEP. Sammantaget är risken för luftburna smittor till omgivningen låg. I det aktuella området är det glest mellan grisbesättningar och risken för smittspridning kan inte anses utgöra något hinder mot anläggningens tillåtlighet på platsen.

Miljömål

Verksamhet bedöms kunna påverka miljömålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap och God bebyggd miljö. Sökanden bedömer att verksamheten inte kommer att påverka miljömålen på ett negativt sätt samt att driften inte på ett betydande sätt kommer att öka risken för olägenhet på grund av störande lukt i omgivningen.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Industriutsläppsverksamhet

Sökanden anser att den planerade verksamheten är utformad i enlighet med det som anges i gällande BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av gris eller fjäderfä. Ammoniakutsläpp från stallbyggnaderna kommer att bli lägre än det som anges som gränsvärde enligt BAT-AEL. Sökanden har genomfört steg 1–3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter och yrkar på undantag från att genomföra statusrapport.

Yttranden

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan under förutsättning att villkor avseende rening av ventilationsluften samt lagring av stallgödsel föreskrivs enligt Länsstyrelsens förslag. Länsstyrelsen anser att 5 år är en rimlig igångsättningsperiod för verksamheten.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen anser att produktionen av livsmedel och näringsämnen som fosfor och kväve, i form av stallgödsel, som den planerade verksamheten kommer att generera får anses vara ett väsentligt samhällsintresse. För att hålla nere transportavstånden bedömer Länsstyrelsen att den planerade verksamheten behöver vara lokaliserad i närhet till områden med växtodling där det finns odling av foder samt spridningsareal till den uppkomna stallgödseln. Under förutsättning att den närbelägna biogas-anläggningen får tillstånd att ta emot gödsel som substrat ser Länsstyrelsen det även som positivt att den planerade verksamheten lokaliseras så pass nära biogasanläggningen att det går att pumpa gödsel dit för att minska antalet transporter.

Länsstyrelsen anser att sökanden genom lokaliseringstudien visat att verksamheten inte på ett tekniskt och funktionellt lämpligt sätt kan ske genom att annan mark än jordbruksmark tas i anspråk. Länsstyrelsen anser således att frågan om ianspråktagande av jordbruksmark inte hindrar att tillstånd kan medges för den planerade verksamheten.

Vattenuttag

Länsstyrelsen bedömer att uttaget är relativt litet och avstånden till närliggande enskilda brunnar förhållandevis stort, vilket talar för att eventuell skada på omkringliggande enskilda brunnar inte är sannolik. Hur de kumulativa effekterna från flertalet grundvattenuttag i området påverkar den långsiktiga vattentillgången i aktuellt grundvattenmagasin är dock osäker. För att säkerställa en fortsatt god vattentillgång och upptäcka eventuella avvikelser blir kontroll av vattenförhållandena därför viktig. Länsstyrelsen anser därför att det ska föreskrivas i villkor att kontroll

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

av grundvattnet ska ingå i sökandens kontrollprogram. Länsstyrelsen anser att sökandens kontrollprogram för grundvattnet ska innehålla mätning av bortledd mängd grundvatten, mätning av grundvattennivån i uttagsbrunnarna minst en gång per kvartal, provtagning av grundvattnet för att kontrollera och följa upp eventuella kvalitetsförändringar samt att resultaten ska dokumenteras och sparas.

Utsläpp till luft

Länsstyrelsen anser att kraven på nya anläggningar kan vara större än på befintliga anläggningar och att man vid nybyggnation av stallbyggnader bör förhålla sig till de lägre värdena i BAT-AEL-intervall. Länsstyrelsen kan konstatera att rening av frånluften från stallar har bedömts vara en rimlig åtgärd vid ett flertal andra nya slaktgrisanläggningar i Skåne och Sverige de senaste åren.

Länsstyrelsen anser därför att de åtgärder som bolaget kommer att vidta för att minska ammoniakavgången ska kombineras med rening av ventilationsluften vid slaktgrisproduktion för att verksamheten ska leva upp till kraven på bästa möjliga teknik. Länsstyrelsen anser att det är rimligt att kräva att bästa möjliga teknik för att minska utsläpp av ammoniak och även luktande ämnen från stall används i det här fallet där den planerade verksamheten avser en storskalig och helt ny anläggning.

Länsstyrelsen bedömer att en ny slaktgrisanläggning av den här omfattningen, med bl.a. stora utsläpp av ammoniak, och som är lokaliserad inom nitratkänsligt område, ska omfattas av krav på rening av utgående stalluft. Länsstyrelsen anser att detta ska föreskrivas som villkor för verksamheten.

Gödsel

Länsstyrelsen anser att sökanden ska ha reservkapacitet för lagring av stallgödsel som de har egen rådighet över, och att denna lagringskapacitet ska motsvara minst två månaders gödselproduktion. Länsstyrelsen bedömer att två månader är den minsta tid som kan anses vara rimlig för att säkerställa att gödseln även vid oförutsedda händelser kommer att kunna omhändertas på ett miljömässigt acceptabelt sätt. Länsstyrelsen anser att villkor med krav på egen lagringskapacitet ska föreskrivas för verksamheten.

Transporter

Bedömningen av miljöpåverkan från transporter i sökandens miljökonsekvensbeskrivning utgår från att flytgödsel pumpas till mottagaren. Länsstyrelsen anser därför att detta ska föreskrivas som villkor för verksamheten. Länsstyrelsen bedömer därmed att transportererna, bl.a. utifrån det begränsade antalet, inte bör ge upphov till någon olägenhet för människors hälsa.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Villkor

Länsstyrelsen har föreslagit villkor avseende bl.a. kontrollprogram, omhändertagande av dagvatten, luftreningssystem för slaktgrisstall, lagring av gödsel, avtal för avyttring av gödsel samt pumpning av gödsel.

Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommun

Samhällsbyggnadsnämnden har tillstyrkt ansökan och har inga övriga synpunkter på inkomna handlingar.

Trafikverket

Enligt ansökan föreslås transporter på ett flertal statliga vägar. Delar av väg 707 är mycket smal, 3 meter bred, och har en genomsnittlig årsdygnstrafik (ÅDT) om 24 fordon, varav 4 tunga fordon. Vägen saknar även mötesfickor vilket gör att möten på vägen kommer vara problematiskt. Med hänsyn till vägens storlek och trafiksäkerheten anser Trafikverket att trafik på väg 707 ska begränsas. För att minimera transportsträckan på väg 707 anser Trafikverket att fodertransporter till anläggningen ska ske via Almslättsvägen från korsningen mellan väg 707 och Almslättsvägen. Trafikverket anser att samtliga transporter till väg 101 ska ske via enskild väg norr om fastigheten samt väg 667 öster om fastigheten.

Även väg 668 är 3 meter bred vilket innebär att möten kommer vara problematiskt. Trafikverket anser att transporter därmed inte ska ske via väg 668.

Åtgärder på det statliga vägnätet som föranleds av exploatering ska bekostas av exploitören. Detta gäller särskilt eventuella skador inom vägområdet till följd av den ökade tunga trafiken.

Anslutning sker via enskild väg. Trafikverket förutsätter att berörd väghållare kontaktas.

Trafikverket har i övrigt inga synpunkter i ärendet.

Sydvästra Skånes Vattenråd

Sydvästra Skånes Vattenråd har anfört bl.a. följande.

I Vattenrådets dialogmöten med markägare och brukare återkommer information om ökad upplevd problematik med snabba och kraftiga vattenflöden i samband med nederbörd. Behovet av att fördröja dagvatten har ökat för att dikningsföretagen ska bibehålla sin funktion för jordbruket.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Verksamhetens dagvatten kommer att ledas i kulvertar som ingår i dikningsföretag och som sedan ansluter Tullstorpsån. Det är därför viktigt att utjämningsmagasin för dagvatten har kapacitet att klara nivåer som kan förutses i framtidens förändrade klimat. Den planerade anläggningen kan bidra till att ytterligare öka de snabba höga flödena i Tullstorpsån som är recipient för dagvattnet. Detta ger ökad erosion och högre transporter av näringsämnen, vilket i förlängningen kan leda till att statusen av vattendraget försämras vilket inte är förenligt med den miljö kvalitetsnorm som är beslutad för vattenförekomsten.

Punkten 3 i sökandens förslag till villkor, om hantering av stallgödsel, bör kompletteras till att även innefatta miljö.

Vattenrådets provtagningsstation vid mynningen av Tullstorpsån/Vemmenhögsån kan inte ge någon information om hur den planerade verksamheten kommer att påverka statusen i vattendragen. Vattenrådet ser därför positivt på att sökanden upprättar ett kontrollprogram för provtagning av det vatten som kommer att ledas till vattendragen via kulvertar.

Enskilda

Roland Filsbäck, Elsie Flisbäck, Torsten Odell, Gunnar Gadde, Elsa Gadde, Sigbritt Papp, Anette Wemmenlind, Anna Olsson, Ola Olsson, Gunnvi Holmgren, Dan Andersson, Carin Anzelius, Jeanette Grafström, Ann Selfvén, Peter Lindquist, Robert Thore, Anders Gyllenbreider, Åsa Mackarp, Peter Mackarp, Zeljko Herendic, Caroline Mori, Dan Andersson, Stefan Fagerholm, Elisabet Fagerholm, Per Nilsson, Suzanne Horn, Stefan Horn, Susanne Helmer, Matthias Rasmussen, Cecilia Rawson, Ella Baum, Alice Baum, Katri Johansson, Dick Magnusson, Anders Qvillberg, Lena Qvillberg, Birgitta Heimer Kanmar, Thomas Kanmar, Kjell Holmberg, Ingrid Hjertberg, Klas Hjertberg, Eva-Lena Håkansson, Elisabeth Hjertberg, Patrik Svensson, Ella Hjertberg

Ovanstående har motsatt sig ansökan och anfört bl.a. följande.

Åkermark

Verksamheten torde uppta mer än 3 ha med tanke på att bredare tillfartsvägar även måste beredas. Detta innebär över 3 ha åkermark av klass 10, vilket inte kan anses vara av samhällsnyttig karaktär. I situationsplanen nämns inget om hur mycket mark som kommer att tas i anspråk för till- och frångfartsvägar. Statistik från Jordbruksverket visar att konsumtionen av griskött minskar per capita. Man kan tolka detta att behov av ökad produktion av griskött inte finns i Sverige. Export till utlandet bör inte ha företräde framom minskad yta av svensk odlingsmark, inte heller svinkött (slaktavfall) som råvara för biogastillverkning. Åkermarken planeras dessutom att användas till odling av spannmål som ska tjäna som foder åt grisarna.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Den värdefulla klass 10 åkermarken ska användas till att producera foder åt en grisindustri, där vi får ett överflöd av griskött som sedan kan exporteras utomlands.

Vattenåtgång

Gasum AB:s nuvarande biogasanläggning togs i bruk 2013 och det visade sig redan året efter att vattennivån sjönk under sommaren och brunnar blev helt torrlagda. Problemet återkommer år efter år och den planerade grisanläggningen kommer att medföra en mycket stor belastning på vattentillgången. Många boende i närheten av de ansökta grisstallen har egen brunn där inget kommunalt vatten finns som alternativ. Sjunker nivåerna, som periodvis redan är låga, blir det inte möjligt för närboende att bo kvar. Med torkan 2018 i färskt minne är oron bland boende stor. Sökanden har redogjort för vilka brunnar som finns i området dock är inte alla befintliga brunnar med i SGU:s brunnsregister, utan det finns fler brunnar än de som sökanden har redogjort för.

Sökanden har uppskattat vattenåtgången till 60 300 l/dygn. Enlig Länsstyrelse och Jordbruksaktuellt beräknas åtgången vara 10 l/dygn för slaktgrisar. På årsbasis blir det 40 150 m³ (110 000 l/dygn). Med beaktande av Gasums biogasanläggning vattenförbrukning 2019 och att de söker tillstånd för en stor utökning torde total förbrukning för denna ansökan och biogasanläggning bli ca 417 700 l/dygn. Mängden motsvarar nästan 3 000 personers vattenförbrukning enligt Sydsvatten AB. Tilläggas bör att AB Jordberga Holding ansöker om djurhållning i samma omfattning drygt 3 km från Tullstorp 17:2. Tillstånd har även givits för en grisanläggning i samma storlek utanför Anderslöv, ca 9 km bort. Detta innebär sammantaget ett enormt vattenuttag i området. Mängden vatten som ska tas kan inte anses som "husbehov", utan här är det frågan om storskalig grisindustri.

Sökandens hänvisning till att det är mycket god tillgång på vatten stämmer inte. Enligt uppgift på SMHI:s hemsida så råder i december 2022 risk för vattenbrist och enligt SGU:s hemsida är det brist på vatten i hela området med grundvattennivåer som är under eller mycket under de normala för årstiden. Jordberga Gods har sedan en tid tillbaka byggt ut ett vattensystem för sin åkermark. Hur mycket vatten som tas ut i denna anläggning eller vilka de kumulativa effekterna blir framkommer inte. Klagstorp vattenskyddsområde ligger endast 2,5 km från Tullstorp 17:2. Med tanke på ovannämnda måste vattenförsörjning för boende ha företräde framom ytterligare växande industriell verksamhet.

Transporter

Den tilltänkta anläggningen ligger mitt ute i ett åkerlandskap, utan vägar i direkt anslutning. För att få tillgång till närmaste grusväg behöver en väg på ca 450 meter anläggas åt norr och en väg på ca 700 meter anläggas mot söder. Först då kan anläggningen ansluta till befintliga vägar, dock så är det endast till smala grusvägar, varav Almslättsvägen är en enskild samfällig väg. För att nå asfalterade vägar där det

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

är möjligt att få mötande trafik innebär det sträckor på allt mellan 2–4,5 km beroende på vilket håll man åker. Bara utifrån denna aspekt så är planerat läge direkt olämpligt för en industriverksamhet av denna storlek. Vägarna är delvis i mycket dåligt skick vintertid med översvämmade diken och många gropar. På de flesta av sträckorna saknas det möjlighet till möte vilket kommer medföra stora problem och säkerhetsrisker för övriga som använder vägarna idag, som exempelvis skolbussar, sopbilar, traktorer, personbilar, ungdomar/barn/vuxna på cykel/moped eller gångtrafikanter och ridhästar.

Vintertid blir dessa vägar ännu smalare p.g.a. snö. Vägarna kommer att behöva plogas mer frekvent för de transporter som anläggningen medför, vilket kommer att slita på vägarna ytterligare. Vem ansvarar för det ökade vägslitaget och vem står för underhållet av vägarna när de körs sönder av mycket tung trafik? Vid exempelvis betlastning blir läget än mer problematiskt. Sökanden har i planeringen av anläggningens placering överhuvudtaget inte tagit hänsyn till hur bristfälliga transportvägarna i omgivningen är för denna typ av verksamhet.

Ett stort område med många närboende kommer att direkt påverkas av alla dessa transporter och inte bara de 8 fastigheter som sökanden redogjort för i sin ansökan. Längs med väg 101 ligger Tingbacken med ett 30-tal fastigheter i direkt anslutning till vägen. Även längs med övriga vägar ligger flera hus som inte är redogjorda för.

Det är mycket svårt att tyda den förklaring av antalet tänkta transporter samt angivna transportvägar som framlagts i sökandens komplettering. För närboende är det en väsentlig skillnad om det kommer att gå 3 tunga transporter per dag utanför huset eller om det blir 8 (eller fler?), beroende på vägval.

Enligt ansökan blir det dagligen ca 7–8 lastbilstransporter till den tänkta anläggningen. Skulle den planerade gödselpumpningen inte bli godkänd, eller inte fungera under kortare eller längre perioder, blir det ytterligare ca 12 lastbilstransporter om dagen. Till detta bör läggas daglig personbils- och servicetrafik till anläggningen, samt övrig trafik från närboende, skolbuss, postbil samt andra fordon till kringboende.

Lukt, smittorisker, skadedjur, buller

Att det är "*tillräckliga avstånd till närboende*" saknar faktisk grund och är enbart sökandes åsikt. På öppna slätten finns inget som stoppar lukt och buller från att flytta långt med vinden. Flera fastigheter ligger dessutom närmare än 500 meter till den tänkta anläggningen. Sökanden redogör för att 8 fastigheter ligger i direkt närhet och kan komma att påverkas. Dessa kommer att påverkas av diverse olägenheter. Utökar man gränsen till 900–1 000 meter, vilket inte är långt alls i öppna landskap, så kommer ett 50-tal fastigheter att påverkas. Enligt sökanden kommer anläggningen inte att utrustas med en reningsutrustning. Detta torde påverka miljön och

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

omgivningen negativt då utsläpp av försurande ämnen samt lukt blir väsentligt högre. Det har inte redogjorts för vilka konsekvenserna blir för närområdet, samt hur det påverkar de globala miljömålen.

Sökanden nämner ingenting om smittsamma sjukdomar som salmonella, mul- och klövsjuka (ej förekommande inom EU idag, men pågår utbrott runt om i världen), klassisk och afrikansk svinpest (dödliga virussjukdomar). Avståndet till närliggande bostäder känns inte betryggande i detta avseende. Man undrar hur omgivningen påverkas när det gäller smittspridning, transporter, lukter och buller om stallarna behöver tömmas helt och mertalet av 11 000 grisar behöver nödslaktas omgående. Salmonella har tidigare konstaterats både på Gasums biogasanläggning och sökandens grisstall i Äspö. Viktigt att nämna är också att gården Ahletorp endast ligger 420 meter från tilltänkt verksamhet. Gården har idag en aktiv djurbesättning med både grisar och hästar vilket är bekymmersamt nära tanke på smittoriskerna.

Råttor är en enorm olägenhet som ett grisstall kan medföra. Gnagare kan bära på smittor som dels kan orsaka sjukdom hos grisarna, men de kan också bära på sjukdomar som kan orsaka sjukdom hos människor. För att inte tala om de skador de kan orsaka på närliggande egendomar. Om råttgift läggs ut finns stor risk att husdjur (framför allt utegående katter) drabbas då anläggningen ligger alldeles för nära bostäder. Flugor är en annan stor olägenhet som skapar stora problem och irritation och är stora spridare av bakterier. Även om moderna grisstallar har god fluglarvsbekämpning är det omöjligt för dem att helt få bort alla flugor. Under varma sommarmånader kommer det att vimla av flugor vilket i värsta fall gör det omöjligt för närboende att sitta ute och äta varma sommarkvällar.

Ljudnivån från verksamheten är en annan aspekt som oroar. Stora fläktsystem som är i gång 24 timmar om dygnet skapar ett dovt muller som ligger över hela området. Därtill kommer på- och avlastning av djur och kadaver, transporter, inbromsningar av fordon m.m. Sökanden skriver att ökat ljud inte blir ett problem för närboende. Jämförelsen med en slaktgrisanläggning som i storlek motsvarar drygt en tredjedel av den planerade anläggningen är inte relevant. När anläggningen ska bli det största av sitt slag i Sverige kan ifrågasättas om det är alls möjligt att veta vad bullernivåerna blir. Speciellt eftersom det inte finns något runt omkring som dämpar ljuden, då det är öppet åkerlandskap. Alla de hus som ligger i direkt anslutning till vägarna i området kommer dessutom att utsättas för markant ökat buller på grund av ökad tung trafik.

Gödsel

Sökanden hänvisar till befintliga brunnar som finns i driften av Jordberga Gård för lagring. På minst en av gödselbrunnarna är det ”slutna taket” i själva verket sedan år tillbaka söndertrasat på ett flertal ställen, där stora hål gapar stort. I beaktande bör även tas att hela Skånes mark är klassad som nitritkänslig mark enligt Jordbruks-

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

verket. Reglerna för spridning av gödsel är därför åtstramade. Kommer man verkligen att kunna ta hand om all gödsel från 150 000 djur/år om tillstånd ges för tre lika stora grisanläggningar i området?

Översiktsplan och områdesbestämmelser

I Trelleborg kommuns översiktsplan framgår bland annat att Skånes mest bördiga jordar finns i kommunen och att här produceras livsmedel och råvaror till stora delar av Sverige. Det framgår även att kommunen har ett rikt kulturarv och naturvärden som bör lyftas för att locka fler besökare, nya invånare och för att skapa en ökad livskvalitet för de som redan bor i kommunen. Bevarande av natur- och kulturvärden och utveckling av bygden ska ses som förutsättningar för varandra och inte motsatser. Skrivningarna i översiktsplanen borde i sig neka ett tillstånd för den ansökta djurhållningen.

Miljö och natur

I närområdet finns både åkerrennar, vattendiken och dammar som är viktiga biotoper för den biologiska mångfalden. Vattendragen lockar till sig djurliv i området som fåglar, rovfåglar, grodor, vattensalamander m.fl. Vattendiket i närheten har sitt utflöde i Östersjön via Tulltorpsån, som lagts stora summor på att återskapa och även är ett rekreativsområde för oss människor. Ökat antal transporter och ljud/buller från anläggningen kommer att störa etableringen av det naturliga djurlivet i närområdet. Kråkor, råttor, skator, kajor, möss, flugor m.m. får däremot en betydligt bättre miljö. De boende är väldigt oroade av så utvidgade industrialiseringsplaner i sin hemmiljö.

Kumulativa effekter

Sökandens bolag är en del av Jordberga Resurshub där olika aktörer drar nytta av varandra. Som bas för detta är biogasverket i Lilla Jordberga som behöver restprodukter för framställan av biogas och vars produktion planeras öka femfaldigt. För att biogas kan framställas behövs elektricitet vilket Arnold Tower Holding (=Jordberga gods/Holding) idag förser med 3 vindkraftverk. Man har även sökt tillstånd för ytterligare 3 nya vindkraftverk och om dessa inte beviljas tillstånd i stället 16 ha solpaneler. När och om elektriciteten är säkrad behövs materiel för biogas som skulle komma från sökanden samt Jordberga Holdings djurhållning på Stora Jordberga 5:8. Utöver detta även restavfall från grönsaksodlingar i Skåne samt vid behov från övriga Europa. Det har även i pressen förekommit planer om fiskodling m.m. på Lilla Jordberga.

Ansökan ska alltså inte bara ses som en ensam ansökan, då den är en del i Jordberga Resurshub som tillsammans med befintliga och planerade verksamheter skapar kumulativa effekter som störningar av buller och transporter, risker för smittspridning och läckage, klimatpåverkan, negativ effekt på biologisk mångfald,

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

djurliv och människors hälsa och välmående, samt bidrar till ekonomiska förluster för närboende i form av värdeminskning av deras fastigheter.

I ett globalt perspektiv

Beslut som fattas i Sverige, både nationellt och lokalt, är en del i det gemensamma arbetet att uppfylla de Globala målen i Agenda 2030. Vi, vilket även inkluderar verksamheter, medborgare och myndigheter t.ex. Länsstyrelsen, har alltså förbundet oss att lösa klimatkrisen till 2030. Ansökan är i ordalag fint paketerad där man nämner Resurshuben som något bra för miljön. Dock är det enbart strategiska ordval där man utnyttjar miljön och klimatkrisen för att driva fram egna vinstintressen.

MÅL 2 – Ingen hunger: Är det rimligt att förbruka unik klass 10 åkermark för nya industrier för köttproduktion som kräver ytterligare åkermark till foder? Med kriget i Ukraina ser man också tydligt hur brist på spannmål orsakar svält.

MÅL 3 – God hälsa och välbefinnande. Är det rimligt att människor ska utsättas för den påverkan och de stora risker som grisindustrin medför som störningar, gifter, smitta mm.

MÅL 6 – Rent vatten och sanitet för alla: Hur påverkas vattenresurser i området när den utarmas samt riskerar kontamineras av industri?

MÅL 7 – Ren energi: Är biogas och vindkraft ren energi om produktionen kräver två nya grisindustrier?

MÅL 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur: Är resursslöseri, ökade transporter (som ej är fossilfria) och satsning på köttproduktion hållbar industri?

MÅL 12 – Hållbar konsumtion och produktion: Är det rimligt att etablera grisindustri för totalt 200 000 grisar i området när köttkonsumtionen ska minska? Och därtill exportera till Kina?

MÅL 13 – Bekämpa klimatförändringarna: Det är sedan länge bekräftat att köttproduktion har stor miljöpåverkan och kräver enorma naturresurser.

MÅL 15 – Ekosystem och biologisk mångfald: Industri har direkt påverkan på den biologiska mångfalden genom störningar, smitta och exploatering.

Det är alltså inte möjligt att bevilja ansökan eftersom denna grisindustri inte kan klassas som samhällsnytta. Att bevilja ansökan skulle innebära att vi bryter det vi förbundet oss att genomföra enligt FN, att lösa klimatkrisen till 2030.

Louise Mattsson, Lars-Göran Persson, Anita Mattsson och Kjell-Erik Mattsson

Louise Mattsson, Lars-Göran Persson, Anita Mattsson och Kjell-Erik Mattsson har anfört i huvudsak detsamma som ovanstående Flisbäck m.fl. och har dessutom anfört bl.a. följande.

Vilka konsekvenser kommer den ökade trafiken få för skolbussen som idag kör 5–6 rundor per skoldag? Kommer detta i förlängningen innebära att skolbussen inte kommer att kunna köra på aktuella vägarna? Då vägarna är smala kommer vägrenar,

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

brunnar (som vintertid inte alltid syns), odlad mark bli nedkörd och förstörd. Vem ansvarar för detta? Saknas även uppgifter på vart grisarna ska transporteras för slakt. Sammantaget kommer de "långa" transporter som idag körs med spannmål från torkanläggningen att ersättas med andra långa transporter i stället plus den kraftiga ökningen av transporter i närområdet. Miljöpåverkan från verksamheten kommer att medföra olägenheter av betydelse för människors hälsa och miljö.

Nicklas Lindberg

Niklas Lindberg har anfört i huvudsak detsamma som ovanstående Flisbäck m.fl. vad gäller åkermark, vattenåtgång, transporter, lukt, smittorisker, skadedjur, buller, gödsel, översiktsplan och områdesbestämmelser, miljö och natur samt kumulativa effekter, och har dessutom anfört bl.a. följande.

Det finns ett väsentligt samhällsintresse av att producera livsmedel inom Sverige, inklusive kött. Att asfaltera tre hektar av den allra bästa växtodlingsmarken är dock inte en strategiskt hållbar lösning speciellt inte i en region som redan har den högsta markexploateringen i landet. Spannmål och andra grödor bör odlas på de bästa jordbruksmarkerna och icke-produktiv mark användas till annan livsmedelsproduktion, såsom djuruppfödning.

En stor aktör kan uppnå vissa ekonomiska skalfördelar, men riskerar också att slå ut mindre producenter som är viktiga för marknadens funktion. Samtidigt innebär koncentrationen till allt större enheter en större sårbarhet för den totala samhällsförsörjningen. Skulle till exempel svinpest eller salmonella drabba en av dessa industriellt stora anläggningar, försvinner alla stordriftsfördelar och omvandlas till en lika stor nackdel.

Länsstyrelsen Skåne och andra berörda myndigheter bör noga bedöma detta projekt i sammanhanget av de andra pågående ansökningarna i området, den totala påverkan på trafiksituationen, hälsoriskerna som uppstår när salmonella-högrisk-industrier såsom Gasums föreslås sammanblandas med livsmedelsindustri, samt den eventuella samhällsnyttan av att grisanläggningen skulle komma att exploatera över tre hektar av Sveriges högst producerande jordbruksmark.

Mats Collin och Ella-Britt Collin

Mats Collin och Ella-Britt Collin har anfört bl.a. följande.

De har valt ett boende på landsbygden för ett liv nära naturen och inte räknat med att få en industrianläggning inpå husknuten. Anläggningen kommer att påverka deras levnadsvanor mycket negativt till följd av dess miljöpåverkan och behov av tunga transporter. Under långa perioder blir det inte möjligt att vistas utomhus eller

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

ventilera bostaden på ett sunt sätt till följd av illaluktande utsläpp till luft och den hantering av gödsel som uppkommer.

Det finns önskemål om att konsumtionen av det röda köttet ska minska och det är därför förvånande att det finns de som har ambitionen att öka produktionen. Det förefaller som att de boende i området helt enkelt får finna sig i att en enstaka producent önskar expandera sitt företag även om det påverkar deras levnadsvanor negativt och de får se värdet på sina fastigheter sjunka.

De boende i området har investerat stora belopp i avloppsreningsystem som ett led i att övergödningen av Östersjön ska begränsas. Effekten blir i stället att de boendes insatser skapat utrymme för ökad spridning av gödsel i området vilket inte kan ha varit tanken. Ingen av de nio länder som finns runt Östersjön når upp till rekommenderade utsläpp som orsakar övergödning av Östersjön. Detta gäller även för Sverige. I Trelleborgs kommun har projekterats med hjälp av EU-miljoner särskilda naturområden som ska bryta ner redan befintliga överflödiga näringsämnen innan de når Östersjön. Slaktgrisanläggningar bidrar därför till ytterligare belastning på miljön och kommer inte alls vara i linje med strävan efter de krav som ställts angående näringsämnesutsläpp till Östersjön.

Det behövs en noggrann analys av hur utsläppet till luft kan komma att påverka de boende runt anläggningen. Den tekniska utformningen ska beskrivas noggrannare så det framgår hur den anpassats till de kraftiga vindar som ofta råder i området som är både flackt och kuperat.

De grusvägar som finns i området torde inte klara av den intensiva trafik av tunga fordon som uppkommer. Grusvägarna används av friluftsfolk, motionärer, ryttare, hästdroskor och personbilar. Man frågar sig hur detta ska kombineras med intensiv och tung trafik med tanke på att möte med lastbil inte är möjligt. Grusvägen norr om Gudmundstorp (förbinder Jordberga och Tullstorp) som anges som ett av alternativen för gristransporter är helt olämplig. Det kan nämnas att inte ens skolbussar kör denna väg. Det finns några 90-graderskurvor och längre tillbaka i tiden har det tydligen skett ett tillbud på denna sträcka.

Placeringen av anläggningen innebär att en stor yta av förstklassig odlingsmark tas i anspråk för byggnader och nya vägar. Dessutom kommer odlingsmarken runt omkring att utsättas för negativ miljöpåverkan av tung trafik i form av partiklar från förbränning av dieselolja och däckslitage. Man frågar sig om marken längs grusvägarna går att använda för odling.

Vidare kan nämnas att om anläggningen uppförs så räcker grundvattnet inte till för alla här på slätten. Torra somrar sinar brunnar sedan tidigare. Grundvattennivån har

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

de senaste åren varit extremt låg. Det kan tilläggas att när sockerbruket hade betkampanj så sjönk grundvattennivån i Källstorp.

Resonemang om varför verksamheten inte påverkar riksintresset för högexploaterat kust saknas i ansökan. Verksamheten torde påverka den biologiska mångfalden i området.

I ansökan påstås att det sätt flytgödseln kyls med värmepump reducerar ammoniakavgången till betydande del samtidigt som den används för uppvärmning av stallarna. Tekniken borde beskrivas närmare. Det är också av intresse att se hur energibalansen påverkas under året och hur man kommit fram till de procentsatser som framgår av skrivelsen.

Frågor som också måste besvaras är vilka kemikalier som kommer att användas. De ser också fram emot att se resultatet av den utredning av luktöligheter som kan tänkas uppstå.

Ingrid Lindberg

Ingrid Lindberg har anfört bl.a. följande.

Trafik

De befintliga vägarna är undermåliga för den ökade tunga trafik som placeringen innebär. Området består av små grusvägar där det saknas mötesmöjligheter för vanlig trafik och än mindre för möte med stora lastbilar. Dessutom är de inte hållbara för mer trafik än närvarande, speciellt inte vintertid.

I ansökan är det mycket vagt beskrivet hur många transporter som grisanläggningen, och eventuellt grisstallen på Stora Jordberga 5:8 totalt sett skulle komma att generera. Det är inte endast lastbilstransporterna av grisar och gödsel som närboende anser vara problematiskt. Det är den totala mängden ökad trafik som hela projektet skulle innebära dvs. personaltrafik, bygg- och fastighetsservice, inspektioner, leveranser etc. som är mycket problematiskt sett till trafiksäkerhetsrisk, mötesrisker på småvägar, in- och utkörsel på större väg, trafikbuller från den sammanlagda ökningen av trafiken i området, samt bärighet och underhåll av de små vägarna till anläggningen. De ovanstående punkterna har i ansökan inte behandlats i förhållande till dess stora betydelse för bygden. Dess påverkan på trafiksäkerheten och effekterna för grannar, byar och vägnät, måste därför noggrant utredas och kan ej förringas såsom gjorts i ansökan.

Lukt

Den planerade grisanläggningen skulle komma att ligga nära grannarna i området. Det rör sig om ca 300–700 meter till de kringliggande bostäderna i närheten. Detta typiska Söderslättlandskap består av öppna åkrar utan skogspartier, vilket gör att

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

luk- och luftföroreningar från dylika anläggningar sprider sig över mycket långa avstånd. De existerande grisanläggningarna i området och biogasanläggningen på Lilla Jordberga utgör tydligt avskräckande exempel på detta som närboende kan vidimera. Av ansökan framgår att det inte finns några planer på att installera någon luftreningsutrustning, detta borde vara ett krav när bostadshus befinner sig så nära i ett slättlandskap.

Hur långt beräknar aktörerna att spridningen av luk- och luftföroreningar från den industriella grisanläggningen når enligt traditionella beräkningsmetoder, samt hur långt beräknar man spridningen med hänsyn tagen till det öppna Söderslättslandskapet med sina speciella förhållanden, dvs. slätt åkermark utan trädpartier?

Vattenförbrukning

Det är en mycket stor mängd vatten som kommer att förbrukas. Enligt ansökan så skulle detta inte påverka närliggande grannar med egna brunnar. Så löd resonemanget också vid planeringen av Gasums biogasanläggning i Lilla Jordberga. Verkligheten var emellertid annorlunda, med resultat att Ingrid Lindbergs gårdsbrunn redan året efter sjönk betydligt och under sommaren blev helt torrlagd. Problemet var inte tillfälligt utan har upprepats år efter år. Följande relaterade frågor måste ställas och utredas i sammanhanget:

- Vilka garantier lämnar aktörerna till närliggande grannar med egna gårdsbrunnar att de inte kommer att påverkas av det mycket höga vattenuttaget per dygn?
- Hur högt kommer det exakta dagliga vattenuttaget vara när allt är inräknat (vatten till djur, städning, avsköljning etc.)?
- Vad händer vid upprepade torkår likt det 2018, hur kommer det att påverka vattenuttagsmöjligheterna, för anläggningen och för grannarna?
- Hur kommer de stora mängderna avloppsvatten att hanteras så att inte grundvattentäkt, mark och diken påverkas av eventuella läckage och smittor från avlopp, gödselbrunnar etc.?
- Vilka rutiner kommer finnas för regelbunden kontroll av avlopp och gödselbrunnar, och hur kommer de närboende delges information för att kontinuerligt säkerställa dess funktion?
- Hur kommer eventuella drabbade av ett avloppsläckage på grundvatten att kompenseras?

Smittorisker

Under 2020 förekom utbrott av salmonella på flera grisanläggningar i Skåne. Även sökandens bolag har vid upprepade tillfällen drabbats av salmonellasmitta. Riskerna med dagens industriella grisanläggningar är att när de drabbas riskeras mycket stora djurbesättningar och detta utgör då en väsentlig risk för samhällsförsörjningen.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Gasum Jordberga drabbades av salmonella i produktionen i oktober 2020. Det smittade rötslammet spreds på åkrarna i trakten. En ny grisanläggning kommer att ligga direkt i riskzonen för framtida smittor från biogasanläggningen och dess salmonella-rötslam som säkert kommer fortsätta spridas i närområdet. De planerade grisstallen skulle vara lika utsatta för olika skadedjur med potentiell salmonellasmitta kommande från Gasums råvarulagerområde som andra närboende i området.

Växtodlingsmark

Ansökan anger att grisstallens yta m.m. kommer att uppgå till ca 3 ha, vilket i sig är mycket, men i den siffran ingår t.ex. inte breddning av tillfartsvägar. Det innebär troligen att en totalt sett större yta kommer att behöva tas i anspråk från ett av Sveriges mest produktiva odlingslandskap med klass 10 växtodlingsmark. Frågan måste ställas hur stor den slutliga exploateringsytan egentligen kommer att bli när alla ytor och tillfartsvägar räknas in.

Sett ur ett större samhällsperspektiv borde det finnas lämpligare placeringsalternativ för en så stor anläggning som denna, än på bästa svenska växtodlingsmark. Det borde i alla fall inte kunna anses finnas ett samhällsintresse av att ersätta denna värdefulla odlingsmark med industriliknande byggnader för grisar.

Varför kan inte de befintliga stora gamla stallarna (eller andra oanvända ekonomi-byggnader) som tillhör den närliggande Jordberga Gård, renoveras om för att husera grisbesättningen i stället för att exploatera växtodlingsmark för ändamålet? Detta hade ur ett samhällsyntoperspektiv varit den ideala lösningen.

Strategisk placering och riskbedömning för svensk köttproduktion

Undertecknad stödjer att Sverige ska ha tillgång till inhemsk köttproduktion men anser det bör ske på platser som är strategiskt lämpade för detta med tanke på bl.a. icke-produktiv jordbruksmark, vattentillgång, landskap och bebyggelse samt närhet till existerande slaktanläggningar. Dessutom bör det ske i mindre skala än trenden med allt större anläggningar. Riskerna med denna typ av industriellt stora anläggningar vare sig det gäller gris, nöt eller fjäderfä, har tyvärr visat sig de senaste åren runtom i Skåne. Stora anläggningar är kanske kostnadseffektiva men blir mer känsliga för spridning av olika smittor, och effekterna av t.ex. ett salmonellautbrott blir långt kostsammare och tar längre tid att reparera för en större anläggning, vilket givetvis då också innebär större risker för försörjningen till samhället.

Sammanfattning

En cirkulär satsning som projektet Jordberga Resurshub klingar väl, men det går inte att bortse från de risker för samhällsförsörjningen som en industriell koncentration av ett fåtal gigantiska grisanläggningar innebär vid olika smittspridningar som svinpest eller salmonella.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Länsstyrelsen och andra berörda myndigheter bör noggrant riskbedöma detta projekt i sin helhet och utreda den eventuella samhällsnyttan. Hur bedömer ni t.ex. lämpligheten med att industribyggnader för grisar på uppemot 3 ha läggs på bästa klass 10 växtodlingsmark, i närheten av en biogasanläggning som dras med salmonellasmittat rötslam, som sedan sprids runt på fälten i området där dessa grisanläggningar planeras?

Sökandens bemötande av yttrandena

Sökanden har anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsens yttrande

Utsläpp av ammoniak

Vid tidpunkten för ansökans inlämnande blev resultatet ur Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA en stallförlust om 19 401 kg NH₃ per år. Jordbruksverket har, efter utredning av SLU, justerat emissionsfaktorerna så att en beräkning av stallförlust från anläggningen vid dagens datum resulterar i en stallförlust om 17 605 kg NH₃ per år, vilket blir 1,6 kg NH₃ per plats och år. Sökanden har i ansökningshandlingarna bedömt utifrån beräkningar och erfarenheter från andra anläggningar att ett utsläpp på 1,2 kg NH₃ är rimligt att förvänta för den kommande driften i ett nytt stall med kylning av gödsel, vacuumutgödsling, optimalt klimat, anpassad ventilation och fasutfodring.

Sökanden noterar att Länsstyrelsen föreslår ett villkor om rening av luft utan att genomföra någon avvägning utifrån miljöbalkens allmänna hänsynsregler i den specifika prövning det här är frågan om utan hänger sig till generella formuleringar.

Sökanden har i redovisat en spridningsmodellering av ammoniak från den ansökta anläggningen, tillsammans med den kumulativa påverkan med den anläggning för grisar som prövas för AB Jordberga Holding genom separat ärende. Resultat från modelleringen visar att depositionsbidraget av kväve blir mellan 0 och 2 kg kväve per hektar och år på ett avstånd om 1 km från anläggningen samt att ingen kumulativ påverkan av betydelse på grund av depositionsbidrag av kväve kommer att uppstå för de två anläggningarna. Den kostnadsberäkning som redovisas i ansökningshandlingarna visar de ekonomiska förutsättningarna att driva anläggningen om investering sker i pumpledningar och dess kringutrustning och samtidigt installera och driva utrustning för luftrening. Vid vägning av miljöeffekter har sökanden valt att satsa på pumpning av gödsel, vilket varaktigt och uthålligt reducerar behovet av transporter med lastbil på väg och därmed fossila utsläpp. Pumpning av gödsel till Gasum Jordberga kommer även att tränga

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

undan behovet av transport av gödsel till biogasanläggningen, som annars skulle transporteras med lastbil på väg från andra djurhållare.

Vid spridning av stallgödsel i nitratkänsligt område får högst 170 kg kväve spridas per ha och år. Anläggningens omgivning består av åkermark som tillförs kväve för växternas behov upp till denna giva. Det depositionsbidrag, med 0–2 kg kväve per hektar och år, på ett avstånd om 1 km, som den ansökta anläggningen tillför saknar betydelse ur övergödningshänseende och saknar vidare betydelse vid en bedömning om krav på luftrening är miljömässigt motiverad.

Sammanfattningsvis har sökanden i ansökningshandlingarna redovisat vilken möjlighet som finns att installera luftrening för ammoniak på anläggningen, att det inte kan anses vara miljömässigt motiverat att förse anläggningen med sådan utrustning samt att det i beaktande av miljönytta och kostnad för sökanden inte kan anses vara ekonomiskt rimligt att föreskriva ett sådant krav. Mot beaktande av ovanstående anser sökanden att anläggningen är utformad utifrån bästa möjliga teknik för att bedriva uppfödning av grisar och förse omgivande åkermark, eller i bästa fall biogasanläggning, med lokalt producerad gödsel samtidigt som beroendet av transporter av gödsel med fossil energi reduceras.

Lagring av gödsel

Sökanden har av Länsstyrelsens landsbygdsavdelning erhållit dispens från lagringskrav om 10 månaders produktion av gödsel. Den av Länsstyrelsen nu föreslagna kapaciteten, om att lagra gödsel som motsvarar två månaders produktion av gödsel, innebär att egen kapacitet om 4 402 m³ behöver finnas inom verksamheten. Länsstyrelsen anger inte om denna kapacitet fysiskt behöver finnas på anläggningsområdet eller om den kan finnas på annan plats. Om gödsel ska användas som biogassubstrat är det en fördel att den är så färsk som möjligt. En behållare med den angivna volymen kommer därför aldrig användas i den löpande driften. Ansökan innehåller inte någon beskrivning av att ett lager med denna volym planeras att uppföras på anläggningen, sökanden ser därför det som tveksamt att tillföra ett yrkande eller åtagande om att lagra mer gödsel på anläggningen i detta skede. Det saknas därutöver plats på det avgränsade anläggningsområdet för att bygga en ny behållare med kapacitet att lagra minst 4 402 m³. Sökanden bedömer därför att placering av en ny brunn inom anläggningsområdet inte kan prövas av miljöprövningsdelegationen utifrån de underlag som finns i ärendet.

Sökanden åtar sig dock att träffa avtal med AB Jordberga Gård om att nyttja ett lager för flytgödsel på deras areal. Kommande avtal innebär att en befintlig eller ny brunn med en kapacitet om 5 000 m³ gödsel kan nyttjas i händelse som förhindrar mottagande av sökandes gödsel. Mot bakgrund av hur gödselhanteringen

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

på platsen avses att bedrivas anser sökanden att betryggande buffertkapacitet kommer finns tillgänglig.

Energi

Länsstyrelsen anser att sökanden ska installera solceller på taket. Sökanden håller med om att det är angeläget att såväl reducera behovet av elenergi som att producera sådan energi lokalt. Sökanden ställer sig positiv till att montera solceller på stallbyggnadernas tak. Sökanden avser utreda hur solceller på lämpligaste sätt kan monteras och hur ventilationsdon kan anpassas för att taket utnyttjas på bästa sätt. Genom denna viljeyttring anser sökanden vidare att det inte bör föreskrivas något detaljerat villkor avseende installation av solceller på anläggningen och att denna projektering lämpligen sker genom sökandes eget initiativ.

Igångsättningstid

Ett flertal tillstånd har beslutats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne med en igångsättningstid om sex-sju år. Andra miljöprövningsdelegationer har beslutat om igångsättningstid om tio år. För närvarande råder en extraordinär situation i omvärlden där en av följderna att möjligheten till investeringar i nybyggnation är ytterst svåröverskådlig. Syftet med en tid som anger när en verksamhet senast får sättas i gång är att denna ska stämma överens med den bästa möjliga teknik som prövades vid beslutsfattandet. I ansökningshandlingarna har sökanden visat att anläggningen är utformad utifrån vad som kan anses vara bästa möjliga teknik i ett långsiktigt perspektiv.

Sökanden vidhåller att det föreligger skäl föra att besluta om den yrkade igångsättningstiden. Sökanden tillför dock yrkande om att, i andra hand: Byggandet av de nya stalldelarna ska ha färdigställts senast sju år efter det att tillståndet har vunnit laga kraft.

Villkor i övrigt

Sökanden har inte något att erinra om övriga förslag till justering av villkorsformuleringar eller de av Länsstyrelsen föreslagna nya villkoren. Sökanden har inte heller något att erinra mot att de av Länsstyrelsen föreslagna kontrollpunkterna för grundvatten ingår i verksamhetens kontrollprogram.

Trafikverkets yttrande

Sökanden bedömer att transporter kan ske utifrån Trafikverkets yttrande med tillägg att vissa transporter till väg 101 väster ut även kan ledas via väg 706.

Sydvästra Skånes Vattenråd

Sökanden har inte något att erinra mot det som framförs.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Yttranden från enskilda

Sökanden bedömer att ansökningshandlingarna i allt väsentligt omfattar de punkter som framförs i dessa yttranden och att ansökningshandlingarnas uppgifter och beräkningar baseras på vedertagna och väl underbyggda beräkningar.

De framförda synpunkterna på kumulativ vattenförbrukning hos Gasum Jordberga och de planerade grisanläggningarna bygger på ett missförstånd. Om substraten i dagens drift på Gasum Jordberga har så hög torrsbstanshalt att de behöver spädas med vatten kommer dessa substrat i stället att spädas med flytgödsel, om tillståndet för att använda gödsel som substrat i biogasanläggningen vinner laga kraft. Det dricksvatten som används till grisarna kommer därmed att användas som spädning i biogasanläggningen genom den gödsel som produceras, och tillförs biogasprocessen. Det vattenbehov som anges i yttrandena är därmed inte relevant vid bedömning av vattenförbrukning i området.

De fastighetsföreträdare som finns närmast anläggningen kommer bli berörda av anläggningen genom att det fysiskt kommer ett nytt element i deras närmare omgivning, där alla givetvis inte uppskattar att sådana uppförs. Det som framförs avseende risk för buller, lukt eller vattenuttag bedömer sökanden mot bakgrund av erfarenhet av ljud från en modern anläggning, lukt från en modern anläggning som dessutom inte lagrar gödsel i någon större volym inom anläggningen och den goda grundvattenkapaciteten i sedimentärt berg på platsen inte utgör hinder mot den ansökta anläggningen.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser.

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas och att miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

En statusrapport tas fram i ett stegvis förfarande och sökanden har utrett steg 1–3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter Rapport 6688 från juli 2015. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den utredning som gjorts visar att risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom de områden där

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

den avses att bedrivas och att det därför inte krävs någon statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Prövningens omfattning

Prövningen omfattar endast djurhållande verksamhet inklusive den gödselhantering som sker inom verksamheten. Verksamheten ansvarar för en del av lagringsbehovet vad gäller uppkommen gödsel och har beviljats dispens från kraven på lagringskapacitet i förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Om dispensen upphör att gälla är det emellertid förordningens krav om lagringskapacitet som ska gälla. All gödsel kommer att överlåtas till biogasanläggning och/eller växtodlare för spridning. Verksamheten ansvarar för pumpledningarna för gödsel fram till mottagarens mottagningsbrunn.

Sökanden har uppgett att inga biotopskyddade miljöer kommer att påverkas av verksamheten och någon dispensprövning har därför inte skett inom ramen för denna prövning.

Verksamhetens uttag av grundvatten utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Enligt 11 kap. 11 § miljöbalken behövs inte tillstånd för vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att undantaget även omfattar vattning av kreatur och andra vanliga lantbruksändamål. Frågan om vattenverksamhet prövas inte inom ramen för detta ärende.

Påverkan på miljökvalitetsmål

Miljökvalitetsmålen ska tjäna som vägledning i enskilda prövningar vid avgörandet av vilka miljöstörningar som bör föranleda hänsynstaganden i form av begränsningar, försiktighetsmått och skyddsåtgärder m.m.

Mot bakgrund av vad som anges i miljökonsekvensbeskrivningen och vad som i övrigt framkommit under handläggningen bedömer Miljöprövningsdelegationen att den ansökta verksamheten riskerar att försvåra uppnåendet av miljökvalitetsmålen God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Bara naturlig försurning och Ingen övergödning. Miljöprövningsdelegationen finner därför skäl att särskilt uppmärksamma följande frågor: utsläpp till luft och transporter.

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Närboende

Av Boverkets allmänna råd 1995:5, Bättre plats för arbete, framgår att djurhållande lantbruk bör ha ett skyddsavstånd på 500 meter till bostadsbebyggelse. De allmänna råden är upphävda, men kan ändå tjäna som viss vägledning i bedömningen av relevanta skyddsavstånd, även om det är risken för olägenheter i varje specifikt fall som ska bedömas.

Omkringboende har framfört farhågor om att omgivningen kan komma att påverkas av framför allt lukt, ljud, smittspridning från verksamheten samt påverkan på dricksvattentillgången. Av ansökan framgår att det finns spridd bebyggelse i området och att de närmsta bostäderna ligger ca 400 meter från anläggningen, bostaden på sökandens gård undantagen. Sökanden har redovisat att åtgärder för att reducera lukt, som modern ventilation och uppvärmning samt lagring av flytgödsel under fast tak, kommer att vidtas, att begränsningsvärdena för ljud kommer att innehållas, och att risken för smittspridning från en modern anläggning med bland annat god ventilation och god hygien är låg. Det framgår även att grundvattenförekomsten har utmärkt goda uttagsmöjligheter och att grundvattenbildningen i området överstiger det planerade uttaget av vatten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den vattenförbrukning som sökanden har uppgett är rimlig för en verksamhet med modern tvättutrustning och där grisarnas vätskebehov delvis tillgodoses med drank och vassle. Miljöprövningsdelegationen bedömer vidare att verksamheten med de redovisade åtgärderna samt de föreskrivna villkoren i normalfallet inte bör ge upphov till olägenheter för närboende. Om en luktolägenhet av betydelse ändå skulle uppkomma får tillsynsmyndigheten möjlighet att föreskriva ytterligare villkor för att förhindra utsläpp av luktande ämnen, se under Delegation.

Trafiksäkerhet

Trafikverket har ansett att transporter på vissa av de allmänna vägarna i närområdet ska begränsas eftersom de är mycket smala. Även omkringboende har framfört synpunkter på att vägarna som kommer att användas är smala och att verksamhetens transporter kommer att försämra trafiksäkerheten.

Trafiksäkerheten är i och för sig en fråga som kan påverka bedömningen av tillåtligheten (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 14 juni 2021 i mål M 11773-19) i de fall transporter bedöms vara ett följdföretag som ska beaktas till verksamheten. Av Högsta domstolens dom, NJA 2004 s. 421, framgår att transporter till och från en miljöfarlig verksamhets anläggningar kan utgöra ett s.k. följdföretag som ska beaktas vid en prövning av den miljöfarliga verksamheten.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Endast följdföretag som har ett omedelbart samband med den tillståndsprövade verksamheten får beaktas. Frågan var denna gräns går får enligt Högsta domstolen avgöras genom en sammanvägning av omständigheter som transporternas karaktär och omfattning, var transporterna befinner sig i förhållande till anläggningen samt olägenheterna från transporterna satta i relation till olägenheterna från övrig trafik och verksamhet.

Sökanden har uppgett att verksamheten kommer att ge upphov till ca 7 transportrörelser i genomsnitt per vardag vid slaktgrisproduktion som är den produktionsinriktning som genererar flest transporter. Miljöprövningsdelegationen bedömer, med hänsyn till att transporterna kommer att ske på mycket smala vägar inom 1 000 meter från anläggningen, att transporterna mellan den planerade anläggningen och spannmålsanläggningen på Jordberga Gård respektive väg 101 kan anses vara ett följdföretag som ska beaktas i tillståndsprövningen. Med hänsyn till att det ändå rör sig om relativt få dagliga transportrörelser, det villkor som föreskrivs om att flytgödsel ska pumpas till mottagaren och att bolaget framfört att de i huvudsak kan använda de transportvägar som förordas av Trafikverket, anser Miljöprövningsdelegationen dock att transporterna inte hindrar verksamhetens lokalisering till den valda platsen.

Planfrågor

Av översiktsplanen framgår det att landsbygden i kommunen består av lantbruk, ett stort antal byar, och en mängd enskilda gårdar och hus. Här finns ett betydande antal jordbruksföretag med stora markarealer i sina näringar. Kommunens utveckling ska ske så att tydliga mellanrum mellan byar behålls. Mellan byarna ska jordbruksproduktionens långsiktiga intressen ska prioriteras. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten är förenlig med översiktsplanen.

Markanvändning

Av 2 kap. 6 § miljöbalken framgår också att vid tillståndsprövning enligt 9 kap. ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär således en ändrad markanvändning, varför 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid denna prövning.

Verksamheten kommer att lokaliseras utanför, och innebär ingen risk för påtaglig skada på, riksintresset för kulturmiljövård och riksintresset för högexploaterad kust. Det finns inga områden som är skyddade enligt Natura 2000 i närheten.

Brukning av jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk (3 kap. 4 § andra stycket miljöbalken). Av

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

förarbetena till bestämmelsen framgår att bestämmelsen är avsedd att ge ett långsiktigt skydd mot olika exploateringsintressen som bostadsbebyggelse, industrilokaler och infrastruktur. Enligt (prop. 1985/86:3 s. 54) avses med brukningsvärd jordbruksmark mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion. Väsentliga samhällsintressen kan vara till exempel bostadsförsörjning eller väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem. Med uttrycket "tillfredsställande" avses att lokaliseringen av exploateringsföretaget ska vara fullt godtagbar från samhällsbyggnadssynpunkt. Den alternativa lokaliseringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig.

Den planerade verksamheten kommer att ta befintlig åkermark i anspråk. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den mark som kommer att tas i anspråk är att betrakta som brukningsvärd jordbruksmark.

Den aktuella verksamheten innebär livsmedelsproduktion och bidrar samtidigt till tillgång på näringsämnen som kan ersätta importerad mineralgödsel och därmed medverka till att trygga livsmedelsproduktionen på omkringliggande åkermark. Miljöprövningsdelegationen bedömer, med anledning av ovan, att den livsmedelsproduktion som avses med ansökan inryms inom vad som får anses vara ett väsentligt samhällsintresse. Sökanden har i lokaliseringstuderingen utrett möjligheten att lokalisera verksamheten till annan mark än jordbruksmark och tittat på flera alternativ för lokalisering av verksamheten. Den planerade lokaliseringen innebär korta transportavstånd för foder och smågrisar, det finns avsättning för den uppkomna gödseln i närområdet och flytgödseln kan pumpas till mottagaren. Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att ansökt verksamhet inte på ett tekniskt eller funktionellt lämpligt sätt kan bedrivas genom att annan mark tas i anspråk. De synpunkter som inkommit från enskilda föranleder ingen annan bedömning.

Lokaliseringen av verksamheten till denna fastighet strider enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning inte mot bestämmelserna i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Miljöprövningsdelegationen anser att om verksamheten bedrivs enligt sökandens åtaganden och i enlighet med de villkor som föreskrivs kan verksamheten tillåtas på den föreslagna platsen.

Huvudsaklig miljöpåverkan

Verksamheten bedöms främst påverka omgivningen genom utsläpp av ammoniak till luft samt genom att bidra till lukt och transporter i närområdet.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Länsstyrelsen har yrkat att stallbyggnaderna, vid slaktgrisproduktion, ska förses med luftrening för att minska utsläppen av ammoniak och luktande ämnen till omgivningen. Sökanden har åtagit sig att vidta åtgärder för att reducera utsläppen av ammoniak från anläggningen, som vacuumgödsling, kylning av gödsel och fast tak på gödselbrunnen. Den största depositionen av kväve från anläggningens luftutsläpp sker på åkermark där kvävet kan tas upp av de odlade grödorna. Det finns inga skyddade områden eller känsliga vatten i närområdet som är känsliga för kvävedefall och avståndet till närmsta närboende i förhärskande vindriktningen är ca 400 meter. Miljöprövningsdelegationen anser med beaktande av de skyddsåtgärder som sökanden har åtagit sig att vidta, anläggningens lokalisering och de installations- och driftkostnader som luftrening medför, att det inte är skäligt att kräva att luftrening installeras och att anläggningen även utan luftrening kan anses uppfylla kraven på bästa möjliga teknik.

Den lukt som verksamheten bidrar till bedöms inte avvika från vad som kan anses vara normalt förekommande i en lantlig miljö och verksamheten är lokaliserad med få boende i det direkta närområdet vilket minskar risken för luktstörningar. Mängden transporter hålls nere främst genom att flytgödsel kommer att pumpas till mottagaren. Miljöprövningsdelegationen bedömer därmed att den förväntade miljöpåverkan från verksamheten, med de åtaganden sökanden har gjort och de villkor som föreskrivs för tillståndet, inte kommer att medföra olägenheter av betydelse för människors hälsa eller miljön.

Miljökvalitetsnormer för vatten och luft

Tillstånd får inte lämnas till en verksamhet som medför att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. 2 § första punkten (gränsvärdesnorm) inte följs. Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljökvalitetsnormer följs.

Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får en myndighet eller en kommun inte tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Verksamhetens dagvatten kommer, via utjämningsmagasin och dikningsföretag, att släppas ut i vattenförekomsten Tullstorpsån (SE614633-134828). Vattenförekomsten har måttlig ekologisk status och uppnår ej god status. Av ansökan framkommer att inget förorenat vatten kommer att avledas med dagvattnet och att

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

den planerade verksamheten inte förväntas påverka vattenförekomstens status. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat att utsläppet till vatten inte leder till någon försämring av vattenförekomstens status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormen.

Verksamheten ligger även ovan grundvattenförekomsten SV Skånes kalkstenar (SE615989-133409). Vattenförekomsten har god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Av ansökan framkommer bland annat att verksamheten kommer att använda få kemiska produkter, att tvättvatten leds till flytgödsel-systemet och att grundvattentillgången i området är god. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat att verksamheten inte riskerar att leda till någon försämring av grundvattenförekomstens status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormen.

Vid en sammantagen bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det avseende miljö kvalitetsnormer för vatten inte framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Verksamheten har inga utsläpp som riskerar att påverka miljö kvalitetsnormerna för luft. Inte heller avseende miljö kvalitetsnormer för luft har det därmed framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Hushållning och kretslopp

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att

1. minska mängden avfall,
2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
3. minska de negativa effekterna av avfall, och
4. återvinna avfall.

I första hand ska förnybara energikällor användas.

Av ansökan framkommer bland annat att det inte uppkommer några större mängder avfall i verksamheten, att det avfall som uppkommer hämtas av avfallsbolag samt att anläggningen utformas och drivs med hög energieffektivitet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om hushållning och kretslopp inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras i stället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Produktval

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller varor som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med mindre farliga, under förutsättning att det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Av ansökan framkommer att verksamheten använder få kemiska produkter och att produkter väljs så att påverkan på människors hälsa och miljö blir så liten som möjligt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om produktval inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras i stället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

Bästa tillgängliga teknik

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgänglig teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Motivering av villkor

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Kravet gäller enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla det. Vid denna bedömning ska särskilda hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

Villkor 1 – det allmänna villkoret

Det allmänna villkoret omfattar det som sökanden har beskrivit och åtagit sig i ansökningshandlingarna, inklusive kompletteringar och yttranden, och som inte regleras av andra bestämmelser eller villkor i tillståndet.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Villkor 2 – omhändertagande av dagvatten

Vatten från tak och andra hårdgjorda ytor som omfattas av verksamhetens dagvattensystem riskerar att avrinna snabbare än det vatten som infiltrerar till åkerdräneringen. Länsstyrelsen har föreslagit ett villkor om fördröjning av dagvatten. Sydvästra Skånes Vattenråd har framfört att ett utjämningsmagasin för dagvatten behöver dimensioneras för att klara framtidens förändrade klimat. Sökanden har redogjort för att ett fördröjningsmagasin kan anläggas på verksamhetsområdet och har inte haft några invändningar mot Länsstyrelsens förslag till villkor.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att dagvatten som avleds från verksamhetsområdet ska kunna fördröjas för att inte orsaka störning i de befintliga dräneringsystem och dikningsföretag som dagvattnet avleds till. Miljöprövningsdelegationen anser vidare att fördröjning av dagvatten i detta fall ska föreskrivas som villkor för verksamheten. Miljöprövningsdelegationen ger även tillsynsmyndigheten möjlighet att föreskriva ytterligare villkor vad gäller den närmare utformningen, vilket även omfattar dimensioneringen, av dagvattenhanteringen, se Delegation.

Villkor 3 – hantering av stallgödsel och fodermedel

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår olägenheter för människors hälsa och/eller miljön. Det är därför viktigt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas. Detta gäller bland annat vid hantering inom anläggningen och vid pumpning av gödsel till mottagaren, eftersom detta sker inom verksamhetens ansvar. Olägenheter för närboende kan vara t.ex. lukt vid hantering av stallgödsel. Miljöprövningsdelegationen anser i likhet med Sydvästra Skånes vattenråd att villkoret ska reglera påverkan för både människors hälsa och för miljön.

Villkor 4 – kapacitet för lagring av stallgödsel

Av ansökan framkommer att all gödsel kommer att överlåtas. I normalfallet kommer flytgödsel pumpas kontinuerligt till mottagaren och djupströgödsel kommer att transporteras bort direkt vid utgödning om den lämnas till biogasproduktion. Sökanden har redogjort för att man kommer att ha en flytgödselbrunn med 14 dagars lagringskapacitet som reservlager om det uppstår problem hos mottagaren eller med pumpledningarna samt att djupströgödsel kommer kunna lagras på vagnar eller en egen gödselplatta. Länsstyrelsen har yrkat att villkor ska föreskrivas om att sökanden ska ha reservlager som klarar 2 månaders gödselproduktion. Sökanden har motsatt sig Länsstyrelsens krav och anser bland annat att det inte är möjligt att bygga en större gödselbrunn på anläggningen, dels på grund av platsbrist, dels för att det inte ryms inom ansökan. Sökanden har i stället åtagit sig att genom avtal försäkra sig om att kunna nyttja behållare för reservlagring på Jordberga Gård. Miljöprövningsdelegationen anser att det ska säkerställas att stallgödseln ska kunna omhändertas på ett miljömässigt acceptabelt sätt även vid en situation då gödsel inte kan tas emot hos mottagaren. Miljöprövningsdelegationen anser därför liksom Länsstyrelsen att

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

sökanden ska ha tillgång till reservkapacitet för lagring av såväl flytgödsel som djupströgödsel motsvarande minst två månaders gödselproduktion. Miljöprövningsdelegationen anser dock att det i detta fall är tillräckligt att sökanden kan säkerställa tillgång till reservkapacitet genom skriftliga avtal och att det inte är miljömässigt motiverat att kräva att sökanden ska ha reservkapacitet i egen regi.

Villkor 5 – lagring av flytgödsel

Sökanden har redogjort för att verksamhetens flytgödsellager kommer att vara täckt med tak. Bästa möjliga teknik för att förhindra ammoniakavgång från flytgödselbrunnar bedöms vara att ha ett fast tak (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 december 2009 i mål nr M 8945-08). För att begränsa utsläpp av ammoniak, växthusgaser och luktande ämnen anser Miljöprövningsdelegationen att detta ska föreskrivas som villkor för verksamheten. Taket ska vara färdigställt innan flytgödselbehållaren tas i bruk.

Villkor 6 – växtnäringsinnehåll i stallgödseln

För att hushålla med växtnäringsämnen och minska risken för övergödning anser Miljöprövningsdelegationen liksom Länsstyrelsen att det är lämpligt att i villkor reglera att innehållet av växtnäring i den uppkomna stallgödseln (flytgödsel och djupströgödsel) ska undersökas. När gödseln avyttras för spridning på åkermark är det viktigt att informera mottagaren om växtnäringsinnehållet och att uppgifterna är aktuella. Miljöprövningsdelegationen bedömer att analys eller balansberäkning bör ske minst en gång per år för att ge förutsättningar för den som tar emot gödseln att optimera växtnärings till aktuella grödor och minska risken för läckage till vattendrag. Vidare instämmer Miljöprövningsdelegationen med Länsstyrelsens bedömning att villkoret inte behöver gälla gödsel som överlämnas för biogasproduktion.

Villkor 7 – avtal för avyttring av stallgödsel

Stallgödsel är en värdefull källa till växtnäring i jordbruket. Otillräcklig spridningsareal kan dock leda till att stallgödsel hanteras felaktigt och inte hamnar på de arealer där den gör nytta. Sökanden har ingen egen spridningsareal för den stallgödsel som uppkommer i verksamheten. För att säkerställa att stallgödseln kan avyttras i enlighet med ansökan måste det säkerställas att det finns avsättning för gödseln. Av ansökan framgår att Jordberga Gård kommer att ta emot och använda den uppkomna stallgödseln, eller motsvarande mängd biogödsel från Gasum Jordberga, i sin växtodling. Det framkommer även att Jordberga gård har växtodling på tillräckliga arealer för att sprida den uppkomna stallgödseln, eller biogödseln, från både den planerade verksamheten och en annan djurhållande verksamhet som planeras i området. Miljöprövningsdelegationen anser att villkor om avtal för avyttring av gödsel behövs för att säkerställa att den uppkomna stallgödseln vid var tidpunkt kan hanteras på ett sätt som inte innebär en olägenhet för närboende eller

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

för miljön (jfr t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 5175-18). Avtalen ska gälla såväl flytgödsel som djupströgödsel om sådan uppkommer. Verksamhetsutövaren ska till tillsynsmyndigheten kunna redovisa att det finns tillräcklig avsättning för den gödsel som uppkommer i verksamheten.

Villkor 8 – pumpning av flytgödsel

Såväl Trafikverket som enskilda har haft synpunkter på den trafikökning som verksamhetens transporter ger upphov till i närområdet. Sökanden åtagit sig att pumpa flytgödsel till mottagaren eftersom det reducerar antalet transporter som är förknippade med verksamheten. Sökandens beskrivning av miljöpåverkan från transporter utgår också från att flytgödsel pumpas till mottagaren. Mot bakgrund av ovanstående anser Miljöprövningsdelegationen att åtgärden att pumpa flytgödsel till mottagaren är avgörande för att hålla nere antalet transporter till och från verksamheten och att villkor därför ska föreskrivas om detta. Miljöprövningsdelegationen anser dock att sökanden, vid haveri på pumpanläggningen som inte går att åtgärda inom den tid som lagring kan ske på anläggningen, ska ges möjlighet att kunna omhänderta flytgödseln på ett miljömässigt tillfredsställande sätt utan att riskera villkorsbrott. Miljöprövningsdelegationen anser därför att flytgödsel kan få transporteras på annat sätt än via pumpledningen under förutsättning att det beror på att pumpledningen är ur funktion, att det är tillfälligt och att tillsynsmyndigheten godkänner det.

Villkor 9 – förändring av hanteringen av stallgödsel

Miljöprövningsdelegationen anser liksom Länsstyrelsen att tillsynsmyndigheten ska informeras om verksamhetsutövaren avser att förändra hanteringen av stallgödsel inklusive tvättvatten. I detta ingår t.ex. förändring av mottagare för gödseln och förändring av tillgången på egen lagringskapacitet för gödsel. Tillsynsmyndigheten får efter att de mottagit informationen bedöma om ändringarna är möjliga inom ramen för tillståndet samt vidta de tillsynsåtgärder som bedöms relevanta.

Villkor 10 – kemikalier och avfall

Utsläpp till mark och vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är enligt Miljöprövningsdelegationen nödvändigt att ha en hög skyddsnivå för att förhindra denna typ av utsläpp. Hantering och lagring ska därför ske så att sådana utsläpp inte kan ske och att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Villkor fastställs enligt vad som är praxis för den här typen av verksamhet och som kan anses vara skäligt.

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Villkor 11 – buller

Bullervillkoret fastställs i enlighet med Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller och med vad som är praxis för liknande verksamheter. Miljöprövningsdelegationen ser inga skäl till att frångå gällande praxis i detta fall. Sökanden har yrkat att sökandens bostad ska undantas från begränsningsvärdena för buller. Begränsningsvärdena för buller är till för att skydda hälsan för de boende. Miljöprövningsdelegationen anser därför att de bör tillämpas lika oavsett ägarförhållanden och att undantag för sökandens bostad inte ska medges i detta fall där den bostad som avses ligger ca 140 meter från anläggningen och visserligen ägs av sökanden men inte används som privatbostad av sökanden. Med hänsyn till att sökanden anger att en mätning vid en jämförelseanläggning resulterade i 32 dB(A) på 70 meters avstånd och att sökanden har rådighet över bostaden och kan välja om den ska bebos eller användas för annat ändamål bedömer Miljöprövningsdelegationen att villkoret kommer kunna innehållas även utan undantaget.

Villkor 12 – kontrollprogram

Ett kontrollprogram syftar till att säkerställa att det finns tydliga rutiner för hur, när och med vilken frekvens kontroller av sådana faktorer som kan påverka miljön eller människors hälsa ska utföras. Särskilt viktigt är att ha rutiner för kontroll av de villkor som gäller för verksamheten. Även information om recipientkontroll, exempelvis genom medverkan i vattenvårdsförbund, ska inkluderas.

Verksamhetens uttag av grundvatten innebär vattenverksamhet och omfattas av kraven på verksamhetsutövarens egenkontroll. Även om vatten för djurhållning är undantaget från tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken så innebär det inte att verksamhetsutövaren står utan något ansvar. Verksamheter som inte omfattas av ett särskilt tillstånd omfattas alltid av miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Miljöprövningsdelegationen anser därför liksom länsstyrelsen att kontroll av verksamhetens påverkan på grundvattnet ska ingå i kontrollprogrammet. Hur kontrollen av grundvattnet ska ske fastställs inte i villkoret, men det kan t.ex. ske genom dokumentation av uttagsmängder och kontroll av grundvattennivåer.

Val av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod sker lämpligast inom ramen för tillsynen. Tillsynsmyndigheten ska vid behov ges möjlighet att föreskriva villkor gällande detta.

Villkor 13 – avveckling

Det är av vikt att avveckling av hela eller väsentliga delar av verksamheten sker på ett sätt som minimerar risker för människors hälsa och miljön. Av denna anledning ska en plan upprättas så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att kontrollera arbetet med att avveckla hela eller delar av verksamheten. Planen bör minst innehålla hantering av de frågor som i störst utsträckning kan ge upphov till skadeverkningar i

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

samband med avveckling såsom hur kemiska produkter och avfall ska omhändertas. Planen ska även innehålla förslag till undersökningar av eventuella föroreningar som verksamheten har, eller kan ha gett upphov till. Eventuella avhjälpandeåtgärder regleras inte genom detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten vid tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Delegationer

Av 19 kap. 5 § miljöbalken, jämförd med 22 kap. 25 § miljöbalken, framgår att Miljöprövningsdelegationen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att besluta villkor av mindre betydelse.

Tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva villkor avseende närmare utformning av dagvattenhantering, hantering av släckvatten vid brandbekämpning, åtgärder för att minimera olägenheter på grund av lukt, förändringar i hanteringen av stallgödsel inklusive tvättvatten, kontroll av verkningar från verksamheten med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, samt avveckling av hela eller delar av verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att detta är sådana frågor av mindre betydelse som lämpligen kan delegeras till tillsynsmyndigheten att besluta om.

Igångsättningstid

Enligt 22 kap. 25 § 2 st. miljöbalken ska det i ett beslut om tillstånd bestämmas en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång. Motivet för att en igångsättningstid ska anges är att det tillstånd som lämnats ska bygga på att bästa möjliga teknik tillämpas. Finns det ingen tidsbegränsning av när ett tillstånd får tas i anspråk kan det innebära att tekniken när tillståndet väl tas i anspråk inte längre är den bästa. Med hänsyn till ovanstående anser Miljöprövningsdelegationen att sökandens yrkanden om en igångsättningstid på 10 år, eller i andra hand 7 år, inte kan beviljas. Miljöprövningsdelegationen anser att 5 år är en rimlig igångsättningstid för denna typ av verksamhet.

Sammanfattning

Vid en slutlig och samlad bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökanden sökt tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, t.ex. transporter och utsläpp av ammoniak och lukt. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan. Verksamheten motverkar inte

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

möjligheten att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Emanuel Beyer, ordförande och Charlotte Jönsson, miljöszaklig. Föredragande i ärendet har varit Kajsa Cinthio, Länsstyrelsens miljöskyddsavdelning.

Emanuel Beyer

Charlotte Jönsson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html.

Bilagor

1. Situationsplan och översiktskarta
2. Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Exp. till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Trelleborgs kommun, trelleborgs.kommun@trelleborg.se

Samhällsbyggnadsnämnden i Trelleborgs kommun, samhallsbyggnad@trelleborg.se

Skurups kommun, kansli@skurup.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Sydvästra Skånes Vattenråd, ammy.goransson@trelleborg.se

Länsstyrelsen Skåne

Roland och Elsie Flisbäck, reflisback@gmail.com

Torsten Odell, Gränsbovägen 123-0, 231 98 Klagstorp

Gunnar och Elsa Gadde, Gränsbovägen 188-0, 231 98 Klagstorp

Sigbritt Papp, Gränsbovägen 124-0, 231 98 Klagstorp

Anette Wemmenlind, Elinsro, Gränsbovägen 113-0, 231 98 Klagstorp

Anna och Ola Olsson, maxlina@telia.com

Gunvi Holmgren och Dan Andersson, gunviholmgren47@gmail.com

Carin Anzelius, carin.anzelius@gmail.com

Jeanette Grafström, jeanettegrafstrom@btconnect.com

Ann Selfvén, ann.selfven@gmail.com

2023-04-20

551-23690-2022

1287-90-506

Peter Lindquist, peter.lindquist@protonmail.com
Mats Collin, matts@mecollin.com
Ella-Britt Collin, ella@mecollin.com
Louise Mattsson, lmattsson302@gmail.com
Lars-Göran Persson, Lars.goran.persson@telia.com
Robert Thore, robert.thore@telia.com
Anita och Kjell-Erik Mattsson, bedingegarden@telia.com
Anders Gyllenbreider, anders.gyllenbreider@gmail.com
Åsa och Peter Mackarp, asajo_71@hotmail.com
Zeljko Herendic, herendic@gmail.com
Caroline Mori, carolinelouise.mori@gmail.com
Dan Andersson, anderssondan545@gmail.com
Stefan och Elisabet Fagerholm, fagerholmarna@gmail.com
Ingrid Lindberg, bronnestad@gmail.com
Per Nilsson, per.nilsson@illustra.se
Nicklas Lindberg, nicklas.lindberg@hotmail.com
Suzanne och Stefan Horn, horn@ahletorp.com
Susanne Helmer, Almslättvägen 157-0, 231 98 Klagstorp
Matthias Rasmussen, Almslättvägen 160-28, 231 98 Klagstorp
Cecilia Rawson, celiarawson@gmail.com
Ella och Alice Baum, Ådalavägen 159-6, 27494 Skurup
Katri Johansson, katri.a.johansson@gmail.com
Dick Magnusson, Gudmundtorpsvägen 202-0, 231 98 Klagstorp
Anders och Lena Qvillberg, Gudmundtorpsvägen 200-0, 231 98 Klagstorp
Birgitta Heimer Kanmar och Thomas Kanmar, Tullstorpsvägen 173-0
231 98 Klagstorp
Kjell Holmberg, Gudmundtorpsvägen 203-0, 231 98 Klagstorp
Klas Hjertberg, Eva-Lena Håkansson, Elisabeth Hjertberg, Patrik Svensson och Ella
Hjertberg, klas.hjertberg@gmail.com
Ingrid Hjertberg, Klockaregården, Tullstorpsvägen 277-0, 231 98 Klagstorp
Aktförvararen

1005347
 S_K01_T29_H0_EX_N06

1005347 Mattias Espert

S_K01_T29_H0_EX_N06

Slaktgrisanläggning alternativt smågrisproduktion

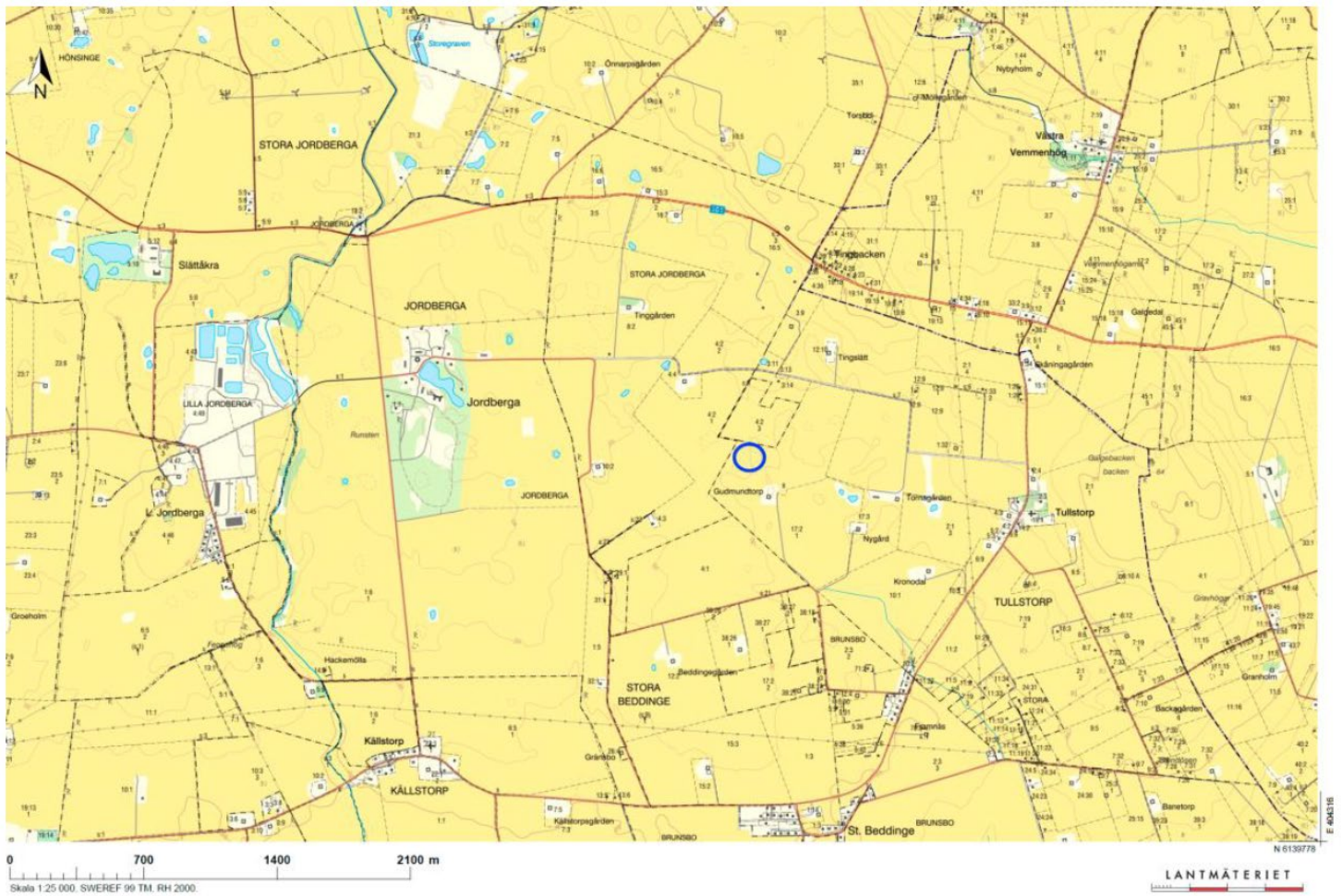
Situationsplan 3

Byggeplads:
 Post adresse:
 Tlf. / Mobil:

Papir: A2 | Dato: 18.10.2022
 Tegner: NISKA | Mål: 1 : 2000
 GPS Pos.: 55.43795, 13.28735

Projektleder: Jesper V. Knak
 Mail: JEKNA@graakjaer.dk
 Mobil: 2222 3865

Bilden visar den planerade anläggningens omgivningar. Platsen för anläggningens placering är markerad med blå oval.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härfter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningarna **Trelleborgs Allehanda och Sydsvenskan**

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Södergatan 5 i Malmö, samt översänds till aktförvararen **Kommunkansliet, Rådhuset, 231 83 TRELLEBORG**

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Trelleborgs kommun**, till Naturvårdsverket, till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande senast den 25 maj 2023. Överklagande av part som företräder det allmänna ska ha kommit in senast den 11 maj 2023. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 10 00 (växel).

För info om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

